

Skole-virksomhedssamarbejde med kommunal forankring

– En undersøgelse af organiseringer og erfaringer

**Skole-virksomhedssamarbejde med kommunal forankring – en undersøgelse af
organiseringer og erfaringer**

©Nationalt netværk af skoletjenester 2019

Gyldenløvesgade 15, 5.

1600 København V

Redaktion: Katrine Johnsen og Marie Damsgaard Andersen (ansv.)

Dataindsamling og analyse: Emma Karolina Blomqvist og Rikke Hartmeyer

Nationalt netværk af skoletjenester er et projekt finansieret af Undervisningsministeriet og Kulturministeriet. For yderligere oplysninger, se www.skoletjenestenetvaerk.dk og www.facebook.com/Nationaltnetvaerkafskoletjenester.

Indholdsfortegnelse

RESUMÉ AF KORTLÆGNINGENS HOVEDPUNKTER	5
KAPITEL 1. INDLEDNING	7
Design og metode	9
Deltagende kommuner	9
Udvælgelse af informanter	10
Indhentning af casebeskrivelser	10
Fokusgruppeinterviews og enkeltinterviews	11
Analysestrategi	12
Læsevejledning	13
KAPITEL 2. TENDENSER I DEN KOMMUNALE VARETAGELSE AF SKOLE-VIRKSOMHEDSSAMARBEJDE	14
Kommunernes målsætninger for skole-virksomhedssamarbejde	14
Målgrupper for samarbejdet	15
Beskrivelse af forskellige typer af ansættelser i kommunerne	16
Bred vifte af samarbejdspartnere	17
Finansiering af kommunalt skole-virksomhedssamarbejde	19
KAPITEL 3. MEDARBEJDERNES ARBEJDSOPGAVER	20
KAPITEL 4. UDMØNTNING AF SKOLE-VIRKSOMHEDSSAMARBEJDE	25
KAPITEL 5. ORGANISERINGEN AF SKOLE-VIRKSOMHEDSSAMARBEJDE	29
KAPITEL 6. INSPIRATION TIL ORGANISERING OG SAMARBEJDE: ERFARINGER FRA SV-MEDARBEJDERE	33
Beslutninger inden skole-virksomhedssamarbejde iværksættes	33
Medarbejderens profil og daglige forankring	33
Nødvendige kompetencer	34
Stillingsbetegnelse	35
Hvad koster det?	35
Den kommunale understøttelse af skole-virksomhedssamarbejde	36
Fordele ved central koordinering	36
Betydningen af den politiske opbakning	37
En tydelig, kommunal målsætning styrker samarbejds mulighederne	37
Forskellige kommunale dagsordner	39
Varetagelse af samarbejde	40
Den nødvendige forventningsafstemning	40
Inspiration til skole-virksomhedssamarbejde på skolerne	40
Kvalificering af undervisning	41
Motivation for virksomhederne	42
Samarbejde med ekstern aktør	43

KONKLUSION	45
LITTERATURLISTE	47
BILAG	48
Casebeskrivelser af kommunalt forankret skole-virksomhedssamarbejde	48
Esbjerg Kommune (erhvervsplaymaker)	49
Favrskov Kommune (pædagogisk konsulent)	51
Faxe Kommune (skolekonsulent)	54
Fredericia Kommune (pædagogisk konsulent)	56
Frederiksberg Kommune (ungekonsulent)	58
Frederikshavn Kommune (erhvervsplaymaker)	60
Gentofte Kommune (udviklingskonsulent)	62
Halsnæs Kommune (projektleder)	64
Hillerød Kommune (udviklingskonsulent)	66
Hjørring Kommune (erhvervsplaymaker)	68
Jammerbugt Kommune (uddannelseskoordinator)	70
Københavns Kommune (læringskonsulent)	72
Langeland Kommune (pædagogisk konsulent)	74
Næstved Kommune (pædagogisk konsulent)	76
Odense Kommune (fagkonsulent)	78
Odsherred Kommune (kulturkonsulent)	80
Syddjurs Kommune (pædagogisk konsulent)	82
Varde Kommune (erhvervsplaymaker)	84
Viborg Kommune (pædagogisk konsulent)	86
Aabenraa Kommune (projektleder)	89
Aalborg Kommune (erhvervsplaymaker)	91
Aarhus Kommune (flere medarbejdere)	93
Interviewguide	96
Skema til beskrivelse af kommunernes skole-virksomhedssamarbejde	98

Resumé af kortlægningens hovedpointer

Denne kortlægning undersøger, hvordan kommunerne understøtter samarbejdet mellem skoler og virksomheder som en del af åben skole. På baggrund af en analyse af 22 kommuners varetagelse af skole-virksomhedssamarbejde samt interviews med medarbejdere fra kommunale forvaltninger, kan følgende hovedpointer opsummeres.

- Kommunernes organisering af skole-virksomhedssamarbejde er præget af den lokale kontekst, og forvaltningerne varetager opgaven på varierede måder. Der er bl.a. forskel på:
 - ressourcerne, der er tilknyttet skole-virksomhedssamarbejde
 - aktiviteterne, kommunerne igangsætter i skole-virksomhedssamarbejde
 - omfanget af opgaver, medarbejderne i forvaltningerne løser i relation til skole-virksomhedssamarbejde.

Eksempelvis udarbejder nogle kommuner formaliserede virksomhedsbesøg, mens andre igangsætter længerevarende projektføløb.

Læs mere i kapitel 2, 3 og 4.

- Kommunernes organisering af skole-virksomhedssamarbejde kan inddeles i modeller, som er karakteriseret ved at være enten:
 - formaliseret
 - understøttende
 - projektorienteret
 - netværksorienteret
 - eksternt orienteret
 - ad hoc-præget.

Læs mere i kapitel 5.

- Før kommunens arbejde med skole-virksomhedssamarbejde opstartes, viser kortlægningen, at det er en fordel at udvikle en strategi for skole-virksomhedssamarbejdet, da det sikrer en helhedsorienteret og målrettet indsats, der også styrker samarbejds muligheder med virksomheder. Som en del af strategien kan det overvejes, om der skal ansættes en medarbejder til at løse opgaven, der har baggrund i enten erhvervslivet eller i undervisningssektoren, da medarbejderens baggrund har betydning for indsatsens fokus.

Læs mere i kapitel 6.

- Den kommunale forankring af skole-virksomhedssamarbejde giver mulighed for at lave en koordineret og systematisk indsats, der har potentiale til at blive udfoldet på alle kommunens skoler.

Læs mere i kapitel 6.

- Det kan være tidskrævende at indgå aftaler med virksomheder og derfor er det en fordel at samle ressourcerne i kommunen frem for, at de enkelte skoler selv opsøger virksomheder. Kommunerne kan ligeledes sikre, at undervisningen i samarbejdet er af høj kvalitet.

Læs mere i kapitel 6.

- Kommunerne kan med fordel præge skolerne og virksomhedernes brug af samarbejde.
 - Kommunerne kan inspirere skolerne til at inddrage samarbejde med virksomheder i undervisningen gennem erfaringsdeling og en tydelig rammesætning for samarbejdet. I dialogen med lærerne om skole-virksomhedssamarbejde, er det også fordelagtigt at udvise medbestemmelse og fleksibilitet.
 - I rekrutteringen af virksomheder til samarbejde med skoler, kan det hjælpe at illustrere for virksomhederne, hvordan og hvorfor de skal indgå i samarbejde med skoler. Det har også indflydelse på udbyttet af samarbejdet, at der før opstarten foretages en forventningsafstemning.

Læs mere i kapitel 6.

Kapitel 1. Indledning

Kommunale organiseringer af skole-virksomhedssamarbejde

Nationalt netværk af skoletjenester har udgivet i alt syv nationale kortlægninger, der bredt samler lokale praksiserfaringer fra undervisningssektoren, kommuner og eksterne læringsmiljøers arbejde med åben skole. Åben skole betyder, at skolerne skal åbne sig over for det omgivende samfund ved at samarbejde med bl.a. idrætsforeninger, kulturinstitutioner og virksomheder (Folkeskoleloven § 3 stk. 4-5 og § 33 stk. 9).

I 2017 blev der foretaget en ændring i folkeskoleloven, der forpligter skolerne til at indgå i samarbejde med virksomheder og erhvervsskoler i regi af åben skole. Det betyder, at samarbejdet med virksomheder og erhvervsskoler skal bidrage til opfyldelsen af folkeskolens formål og mål for folkeskolens fag og obligatoriske emner, samt at personer fra virksomheder og erhvervsskoler i begrænset omfang kan varetage undervisningsopgaver i folkeskolen. Det stiller højere krav til samarbejdet med virksomheder og elevernes faglige udbytte.

Kommunerne har siden folkeskolereformen understøttet åben skole, men for mange kommuner er det en ny opgave at varetage samarbejdet mellem skoler og virksomheder. I en tidligere kortlægning fra Nationalt netværk af skoletjenester er fokus på, hvordan kommunerne understøtter kulturinstitutionernes undervisning (Nationalt netværk af skoletjenester, 2014). Denne kortlægning tager tråden op og undersøger den kommunale understøttelse af samarbejdet mellem skoler og virksomheder ved:

- 1) at beskrive rammen for de kommunale organiseringer af samarbejdet mellem skoler og virksomheder.
- 2) at udlede viden om muligheder og udfordringer forbundet med kommunale organiseringer gennem en undersøgelse af erfaringer blandt kommunale medarbejdere, der arbejder med skole-virksomhedssamarbejde.

Undersøgelsen kan primært anvendes af kommuner i udvikling af egen organisation i forbindelse med etablering eller videreudvikling af samarbejde mellem erhvervslivet og kommunens grundskoler. Sekundært kan kortlægningen give skoler og virksomheder indblik i, hvordan kommunerne kan anvendes til at understøtte skole-virksomhedssamarbejde.

Målsætning med kortlægningen

En undersøgelse foretaget af Deloitte & Engineer the Future (2016) viser, at flere virksomheder gerne vil samarbejde med skolerne, men at barrierer som manglende koordinering og rammer

for samarbejdet begrænser virksomhedernes engagement. I forlængelse heraf viser en anden undersøgelse af skole-virksomhedssamarbejde, at fordelene ved kommunalt organiserede og understøttede projekter er, at arbejdsbyrden med planlægning og facilitering lettes for skoler og virksomheder (Region Hovedstaden & LO Hovedstaden, 2016). Kommunerne synes således at spille en væsentlig rolle for, at samarbejdet mellem skoler og virksomheder etableres og styrkes. På trods af at det er en forholdsvis ny opgave, har flere kommuner ansat medarbejdere til at understøtte dette samarbejde. Det kan fx være en skolekonsulent, der har overblik over mulighederne for skole-virksomhedssamarbejdet i lokalområdet. Medarbejderen kan have til opgave at hjælpe skoler og virksomheder med at etablere og vedligeholde kontakt, eller planlægge og koordinere projekter og indsatser med virksomheder på vegne af kommunens skoler. Da det er nyt for kommunerne at varetage skole-virksomhedssamarbejde, er der imidlertid behov for at opsamle viden om, hvordan skole-virksomhedssamarbejde kan understøttes kommunalt. Uanset hvordan kommunerne har valgt at organisere skole-virksomhedssamarbejdet, er det hensigten med kortlægningen, at erfaringer fra kommunerne skal bidrage til inspiration i udviklingen af kommunernes strategier, organiseringer og initiativer på området.

Begrebsafklaring

Skole-virksomhedssamarbejde

Der er mange måder at omtale samarbejde mellem skoler og virksomheder i kommunerne på samt de forløb eller aktiviteter, der udmøntes i samarbejdet. I denne kortlægning omtales kommunernes indsats med at understøtte samarbejdet mellem skoler og virksomheder som skole-virksomhedssamarbejde. De aktiviteter, der foregår i skole-virksomhedssamarbejdet, omtales som forløb.

Skole-virksomhedsmedarbejder (sv-medarbejder)

Medarbejderne, som varetager skole-virksomhedssamarbejde, er ansat i forskellige stillinger i kommunernes forvaltninger, men i kortlægningen omtales de samlet som skole-virksomhedsmedarbejdere (forkortes sv-medarbejdere). I analysen af sv-medarbejdernes erfaringer med skole-virksomhedssamarbejde benyttes også deres stillingsbetegnelser for at tydeliggøre, hvem erfaringerne udspringer fra, samt forskelle mellem kommunerne. Sv-medarbejderne dækker fx over konsulenter, erhvervsplaymakere, projektmedarbejdere og koordinatører. Se kapitel 2 for en nærmere beskrivelse af sv-medarbejderne.

Design og metode

For at undersøge den kommunale forankring af skole-virksomhedssamarbejde er der indsamlet beskrivelser af 22 kommuners organisering af skole-virksomhedssamarbejde samt gennemført to fokusgruppelinterviews og to interviews med sv-medarbejdere fra forskellige kommuner. I de følgende afsnit beskrives kommunerne, informanterne, indsamlingen af data og analysestrategien.

Deltagende kommuner

Kortlægningens fokus er kommunalt understøttet skole-virksomhedssamarbejde. Det betyder, at undersøgelsen begrænser sig til kommuner, der løser opgaven med at understøtte skole-virksomhedssamarbejde centralt. Der er en del kommuner, der endnu ikke eller i begrænset omfang understøtter skole-virksomhedssamarbejde. Disse kommuner er ikke inkluderet i nærværende undersøgelse.

Kortlægningen inkluderer enkelte kommuner, som i større eller mindre grad løser opgaven gennem anvendelse af eksterne aktører som fx Naturvidenskabernes Hus eller Cesso, der tilbyder virksomhedsbesøg, projekter eller rådgivning og støtte til at etablere partnerskaber mellem skoler og virksomheder. Selvom de eksterne aktører er placeret decentralt, er kommunerne medtaget, fordi tilgangen ligeledes er udtryk for en kommunal organisering og strategi, som kræver en central koordinering. Desuden er undersøgelsen ikke foretaget blandt alle landets kommuner, men et udvalg af kommuner fra alle regioner. Det betyder, at der kan være kommunale organisationer, som nærværende undersøgelse ikke afdækker.

De deltagende kommuner er identificeret gennem Nationalt netværk af skoletjenesters regionale koordinatore, der har kendskab til, hvilke kommuner der arbejder med skole-virksomhedssamarbejde, samt med hjælp fra medarbejdere i kommunerne, der arbejder med grundskoleområdet, der har videreformidlet kontakt til den eller de medarbejdere, der arbejder med skole-virksomhedssamarbejde i kommunen.

Der har i udvælgelsen været opmærksomhed på at opnå repræsentation fra både større og mindre kommuner samt et bredt udvalg af kommuner fra alle fem regioner. Tabel 1 viser de 22 deltagende kommuner fordelt på regioner.

Region Nordjylland	Frederikshavn Kommune, Hjørring Kommune, Jammerbugt Kommune og Aalborg Kommune.
Region Midtjylland	Favrskov Kommune, Syddjurs Kommune, Viborg Kommune og Aarhus Kommune.
Region Syddanmark	Esbjerg Kommune, Fredericia Kommune, Langeland Kommune, Odense Kommune, Varde Kommune og Aabenraa Kommune.
Region Sjælland	Faxe Kommune, Næstved Kommune og Odsherred Kommune.
Region Hovedstaden	Frederiksberg Kommune, Gentofte Kommune, Halsnæs Kommune, Hillerød Kommune og Københavns Kommune.

Tabel 1. Deltagende kommuner fordelt på regioner.

Udvælgelse af informanter

Undersøgelsens informanter er medarbejdere, der på gennemførelstidspunktet arbejdede med at understøtte skole-virksomhedssamarbejdet i kommunen. Sv-medarbejderen skulle have som én af sine arbejdsopgaver at arbejde med åben skole, herunder skole-virksomhedssamarbejde. Derudover blev det forsøgt at finde frem til den sv-medarbejder i kommunen, der havde mest tid allokeret til arbejdet med skole-virksomhedssamarbejde. Hvis medarbejderen faldt inden for dette kriterium, blev han/hun adspurgt om deltagelse, da medarbejderen så forventedes at have viden om kommunens organisering af skole-virksomhedssamarbejde såvel som konkret erfaring med at facilitere og understøtte samarbejde mellem skoler og virksomheder. I praksis var der blandt kommunerne stor forskel på omfanget af arbejdstid allokeret til opgaver i relation til skole-virksomhedssamarbejde, og hvorvidt opgaverne var placeret hos en enkelt sv-medarbejder eller flere.

Indhentning af casebeskrivelser

Al empiri, der er behandlet i nærværende rapport, er indhentet i perioden fra maj 2018 til oktober 2018. For at undersøge kommunernes forskellige organiseringer og strategier for skole-virksomhedssamarbejde blev der indhentet skriftligt materiale fra de i foregående afsnit beskrevne informanter. Alle sv-medarbejdere fra de deltagende kommuner blev bedt om at beskrive kommunens organisering, strategi og arbejde i relation til skole-virksomhedssamarbejdet i et skema med udgangspunkt i følgende kategorier: *Organisering, målsætninger, økonomisk grundlag, arbejdsopgaver, samarbejdspartnere og målgruppe* (se bilag). I få tilfælde blev skemaet indhentet telefonisk. Sv-medarbejderne har efter sammenfatningen verificeret, at oplysningerne

er korrekte. De enkelte kommuners informationer om skole-virksomhedssamarbejde er efterfølgende sammenfattet i casebeskrivelser i et enslydende format, som fremgår af bilaget.

Fokusgruppeinterviews og enkeltinterviews

For at undersøge muligheder og begrænsninger knyttet til den kommunale forankring af skole-virksomhedssamarbejde blev der også gennemført to fokusgruppeinterviews med udvalgte sv-medarbejdere fra forskellige kommuner, der havde fællestræk i organiseringen af skole-virksomhedssamarbejdet. Fokusgruppeinterviewene bestod af henholdsvis fire og to deltagere, hvor et af disse var med fire erhvervsplaymakere og det andet med to konsulenter. Interviewene tog afsæt i en semistruktureret interviewguide (se bilag), hvor der blev spurgt til deltagernes oplevelser og erfaringer med at understøtte skole-virksomhedssamarbejdet ud fra spørgsmål om den kommunale forankring, medarbejdernes kompetencer, samarbejde med forskellige aktører og etiske overvejelser.

Fokusgruppeinterviews indbyder til interaktion og diskussion mellem sv-medarbejderne, og det gav os mulighed for at blotlægge forskelle og ligheder inden for de kommunale organiseringer, idet sv-medarbejderne kunne sammenligne erfaringer og støde på nye perspektiver. Ulempen ved fokusgruppeinterviewet er, at der er risiko for konformitet eller polarisering mellem sv-medarbejderne. Dette giver omvendt en nyttig viden om, hvorvidt der er konsensus omkring muligheder og udfordringer relateret til den kommunale forankring af skole-virksomhedssamarbejde.

I tillæg til fokusgruppeinterviewene blev der også gennemført to enkeltinterviews med sv-medarbejdere fra kommuner, som adskiller sig på de valgte organiseringer og arbejdsopgaver relateret til skole-virksomhedssamarbejde. I den ene kommune er der en projektorienteret tilgang til organiseringen af skole-virksomhedssamarbejde, mens den anden kommune har ansat en konsulent, men har et tæt samarbejde med en ekstern aktør om varetagelse af skole-virksomhedssamarbejdet.

Med de forskellige interviews var formålet at indhente erfaringer fra kommuner, der arbejder med skole-virksomhedssamarbejde på varierede måder, og dermed indhente beretninger om muligheder og udfordringer ved at organisere arbejdet omkring skole-virksomhedssamarbejde på forskellig vis.

Fokusgruppeinterview	To konsulenter fra kommunale skoleafdelinger.
Fokusgruppeinterview	Fire erhvervsplaymakere fra kommunale skoleafdelinger og en erhvervsorganisation.
Enkeltinterview	En projektleder ansat på et projekt på tværs af kommunale forvaltninger.
Enkeltinterview	En konsulent fra en skoleafdeling i en kommune, som samarbejder med en ekstern aktør.

Tabel 2. Informanter fordelt på interviews.

Analysestrategi

Det skriftlige materiale, hvori sv-medarbejderne beskriver kommunens organisering af og strategi for skole-virksomhedssamarbejde, er analyseret og redigeret gennem en iterativ proces, hvor sv-medarbejderne løbende har verificeret materialet og er kommet med tilføjelser. På baggrund af beskrivelserne af kommunernes organisering af skole-virksomhedssamarbejde analyseres gennemgående fællestræk og variationer på tværs af kommunerne. Dernæst identificeres forskelligartede kommunale arbejdsopgaver, som sv-medarbejderne beskæftiger sig med, samt de forskellige aktiviteter, kommunerne kan igangsætte i skole-virksomhedssamarbejdet.

På baggrund af de identificerede tendenser opstilles en række modeller for det kommunale arbejde med skole-virksomhedssamarbejde, som har til hensigt at illustrere, hvilke strategier og prioriteter kommunerne kan vælge at tage afsæt i. Modellerne skal forstås som en forenkling og rendyrkning af træk ved virkeligheden. De enkelte kommuner kan således ikke placeres direkte i modellerne.

Analysen af interviewene tager udgangspunkt i en konventionel kvalitativ indholdsanalyse (Hsieh & Shannon, 2005), da formålet med nærværende undersøgelse er at beskrive sv-medarbejders oplevelser og erfaringer med skole-virksomhedssamarbejdet. Interviewene er transskriberet og analyseenheder identificeret ved hjælp af en tematisk inddeling. Herefter er analyseenhederne tildelt koder, der omfattede mere end en enkelt enhed, som interviewene er kategoriseret efter.

Læsevejledning

Kortlægningen indeholder følgende kapitler:

Kapitel 2 omhandler tendenser i varetagelsen af skole-virksomhedssamarbejde på tværs af kommunerne. I den forbindelse kortlægges kommunernes målsætninger, målgrupper, ansættelsesforhold, samarbejdspartnere og finansiering af den kommunale indsats.

Kapitel 3 er en beskrivelse af og eksempler på de forskellige arbejdsopgaver, kommunerne har valgt at varetage i forbindelse med skole-virksomhedssamarbejde.

Kapitel 4 omhandler udmøntningen af skole-virksomhedssamarbejde. Det indeholder en beskrivelse af forskellige forløb, som kommunerne kan understøtte, i skole-virksomhedssamarbejdet.

Kapitel 5 omhandler kommunernes organisering af skole-virksomhedssamarbejdet. Der opstilles modeller for organiseringer, som udfoldes med styrker og udfordringer.

Kapitel 6 indeholder en analyse af interviews med sv-medarbejdere, der beskæftiger sig med skole-virksomhedssamarbejde i kommunerne. Analysen fokuserer på erfaringer med at varetage skole-virksomhedssamarbejde kommunalt.

Kapitel 2.

Tendenser i den kommunale varetagelse af skole-virksomhedssamarbejde

Den kommunale udmøntning af skole-virksomhedssamarbejde tager afsæt i den lokale kontekst og varierer derfor på en række parametre. Der er forskelle mellem kommunerne, som skyldes kommunernes størrelse, økonomi og geografiske placering. Der er også forskelle på organiseringerne, som afhænger af, hvor længe kommunen centralt har arbejdet med at understøtte skole-virksomhedssamarbejdet. Ligeledes varierer det mellem kommunerne, hvorvidt opgaven med at varetage skole-virksomhedssamarbejde hovedsageligt er placeret centralt i de kommunale forvaltninger, eller om opgaven også varetages decentralt hos skolerne. I forlængelse af dette veksler det, om skole-virksomhedssamarbejdet igangsættes *bottom-up* fra skolerne eller *top-down* fra kommunerne.

Organiseringerne i kommunerne er dermed præget af de lokale forhold, men der er samtidig overlap på tværs af de kommunale organiseringer og strategier, sv-medarbejdernes arbejdsopgaver, samarbejdspartnere og målgrupper. I det følgende analyseres både de gennemgående tendenser, fællestræk og variationer i de deltagende kommuners organisering af skole-virksomhedssamarbejde.

Kommunernes målsætninger for skole-virksomhedssamarbejde

Mange af kommunerne er på nuværende tidspunkt i gang med at udvikle strategier for åben skole og skole-virksomhedssamarbejde, og derfor er der i disse kommuner endnu ikke nedskrevet specifikke målsætninger for samarbejdet. Der er på tværs af kommunerne imidlertid målsætninger, som relaterer sig til følgende:

1) Omfanget og den praktiske ramme for skole-virksomhedssamarbejdet.

Flere kommuner har som målsætning, at alle skoler skal benytte sig af skole-virksomhedssamarbejde, men hyppigheden af kontakten til erhvervslivet i målsætningerne varierer. Der er fx en kommune, der ønsker, at skolerne skal have kontakt til virksomheder årligt, mens andre kommuner satser på målsætninger om, at alle elever skal have samarbejdet med mindst én virksomhed, inden de går ud af folkeskolen.

Der er også kommuner, som har praktiske målsætninger om, at et vist antal partnerskabsaftaler skal indgås, eller at kommunens skole-virksomhedssamarbejder skal systematiseres.

2) Det faglige indhold og ønsker om samarbejde med specifikke brancher.

En del kommuner har særligt fokus på STEM (teknologi, ingeniørkundskab, naturvidenskab og

matematik) i deres målsætninger eller strategier. I disse kommuner stræber de efter at involvere emner som innovation, teknologi og iværksætteri med inddragelse af relevante brancher.

3) Kendskab til uddannelser og job.

Mange kommuner tager udgangspunkt i nationale målsætninger eller kommunale målsætninger. Det er særligt i forhold til den politiske bevågenhed omkring erhvervsuddannelser, som har givet anledning til målsætninger i kommuner om, at skole-virksomhedssamarbejde skal bidrage til, at flere unge vælger og gennemfører en erhvervsuddannelse. Elevernes kendskab til uddannelse og job skal dermed styrkes gennem skole-virksomhedssamarbejde. Der er ligeledes mål om, at eleverne skal have større kendskab til det lokale erhvervsliv og jobmuligheder, og derigennem styrke elevernes lokale identitet.

Figuren nedenfor, som er udarbejdet på baggrund af casebeskrivelserne i bilaget, illustrerer tendenserne i kommunernes målsætninger på nuværende tidspunkt.

Målgrupper for samarbejdet

Størstedelen af kommunerne, der er inkluderet i kortlægningen, har hovedsageligt fokus på, at skole-virksomhedssamarbejde målrettes udskoling (7.-10. klasse). I udskoling indgår det ofte som led i en uddannelsesafklarende indsats. Af de inkluderede kommuner er der imidlertid nogle, der har forløb til hele grundskolen eller til mellemtrinnet (4.-6. klasse). En kommune har planer om at målrette flere forløb til de yngste elever for at styrke en tidlig uddannelsesindsats. Det sættes bl.a. i værk på baggrund af det obligatoriske, timeløse fag uddannelse og job, som både indgår i indskolingens, mellemtrinnets og udskolingens undervisning, og som kan give an-

ledning til skole-virksomhedssamarbejde på flere klassetrin. På side 42 i kapitel 6 kan der læses videre om den tidlige uddannelsesindsats.

Beskrivelse af forskellige typer af ansættelser i kommunerne

Alle kommunerne har en eller flere medarbejdere ansat til at understøtte skole-virksomhedssamarbejde. På trods af forskellige titler og tid allokeret til skole-virksomhedssamarbejde, varetager sv-medarbejderne ofte nogle af de samme opgaver.

Stilling	Typisk tidsforbrug på skole-virksomhedssamarbejde
Erhvervsplaymaker	Fuld tid
Skole-, kultur-, udviklings- eller pædagogisk konsulent	Varierer, men ikke fuld tid
Projektansat	Varierer, og typisk tidsbegrænset
Uddannelses- eller udskolingskoordinator	Varierer, men ikke fuld tid
Naturvejleder eller UU-vejleder	Begrænset tid

Tabel 3. Stillinger og tidsforbrug på skole-virksomhedssamarbejde.

Den tydeligste organisering omkring ansættelse af medarbejdere til understøttelse af skole-virksomhedssamarbejde er blandt erhvervsplaymakere. Erhvervsplaymakerstillingen udspringer fra Aalborg Kommune. Da folkeskolereformen trådte i kraft, besluttede kommunen bl.a. at ansætte en erhvervsplaymaker til varetagelse af skole-virksomhedssamarbejde, og efterfølgende har flere kommuner ladet sig inspirere til også at ansætte erhvervsplaymakere. Der er i nærværende kortlægning fem deltagende kommuner, som hver især har ansat en erhvervsplaymaker i en fuldtidsstilling til primært at arbejde med skole-virksomhedssamarbejde. Udover de fem erhvervsplaymakere er der i andre kommuner ligeledes ansat erhvervsplaymakere, som ikke indgår i denne kortlægning. Erhvervsplaymakerne er ansat til specifikt at understøtte skole-virksomhedssamarbejde, og på det punkt adskiller de sig fra konsulenterne, som typisk også varetager andre områder inden for åben skole. Erhvervsplaymakerne har ofte baggrund i erhvervslivet og varetager opgaver i tæt samarbejde med erhvervslivet.

Størstedelen af de deltagende kommuner har ansat konsulenter til varetagelse af skole-virksomhedssamarbejde. Det kan være skole-, kultur-, udviklings- eller pædagogiske konsulenter. I modsætning til erhvervsplaymakerne er arbejdet med skole-virksomhedssamarbejde for det meste en sekundær opgave blandt konsulenterne. Arbejdet udgør typisk en mindre del eller op til halvdelen, og i perioder en større andel, af konsulentens samlede arbejdsopgaver. Desuden

kan arbejdsbyrden variere afhængigt af processerne i arbejdet med at skabe kontakt mellem skoler og virksomheder. I nogle kommuner er der ansat en enkelt konsulent, mens andre kommuner har ansat flere konsulenter, som enten varetager de samme eller forskellige opgaver. Eksempelvis kan én konsulent i kommunen have til opgave at etablere kontakt til virksomheder og lave aftaler om samarbejde, mens en anden konsulent i kommunen sikrer det faglige indhold i forløbene. Konsulenterne er typisk ansat i ikke-tidsbegrænsede fuldtidsstillinger og varetager andre arbejdsopgaver relateret til skole, kultur, pædagogik eller åben skole i bred forstand.

I nogle få kommuner er der ansat projektmedarbejdere eller projektledere. De arbejder på projekter, som typisk omhandler åben skole, herunder skole-virksomhedssamarbejde. Der kan enten være flere projektmedarbejdere ansat eller en enkelt, som varetager forskellige opgaver i forbindelse med åben skole.

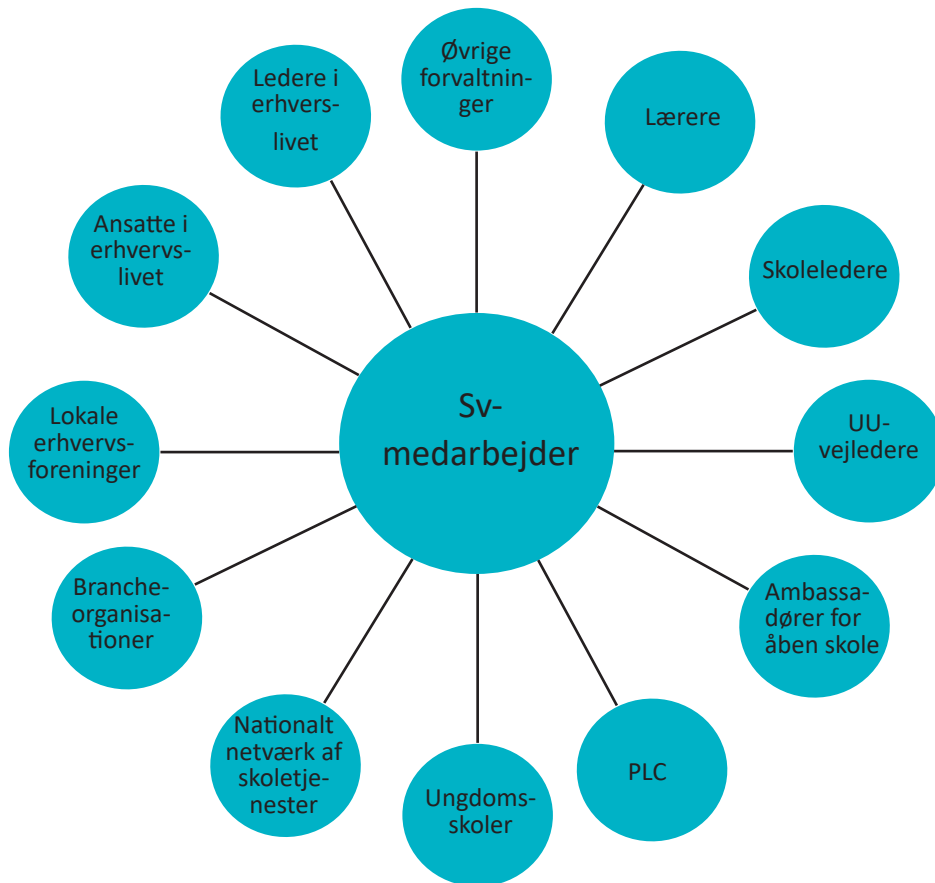
I en enkelt kommune er der ansat en uddannelseskoordinator til varetagelse af skole-virksomhedssamarbejde. Der kan også være ansat fx naturvejledere, udskolingskoordinatorer eller Ungdommens Uddannelsesvejledere i kommunen, som i varierende grad understøtter opgaver relateret til skole-virksomhedssamarbejde.

Placering i kommunerne

Sv-medarbejderne er placeret i kommunale forvaltninger, der varetager ét eller flere af følgende områder: børn, skole, kultur og/eller undervisning, men der er også enkelte ansatte i kommunale erhvervsafdelinger, som understøtter arbejdet med skole-virksomhedssamarbejde i de øvrige forvaltninger. En af kommunerne har iværksat et projekt, som er forankret på tværs af forvaltninger. Der er ydermere et eksempel på, at en erhvervsplaymaker er placeret i en selvejende institution, der arbejder med erhvervsudvikling, men den pågældende erhvervsplaymaker er lønnet af kommunale midler og derfor inkluderet i nærværende kortlægning. På side 33 i kapitel 6 kan der læses videre om sv-medarbejdernes erfaringer med placeringer i forvaltninger.

Bred vifte af samarbejdspartnere

Sv-medarbejdere samarbejder med mange forskellige personer i deres dagligdag. Af figuren nedenfor, som er udarbejdet på baggrund af casebeskrivelserne i bilaget, fremgår medarbejdernes potentielle samarbejdspartnere.

Nogle af de vigtigste samarbejdspartnere til at løse opgaverne er placeret internt i kommunernes forvaltninger. Her samarbejdes der ofte på tværs af forvaltninger og afdelinger på områderne skole, kultur og erhverv. Andre vigtige samarbejdspartnere er aktørerne, der er omdrejningspunkt for arbejdet, nemlig skolelærere, skoleledere samt ansatte og ledere i erhvervslevet. Skolelærere er i nogle kommuner udpeget som ambassadører eller repræsentanter for åben skole og indgår i netværk faciliteret kommunalt.

Der bliver i varierende grad samarbejdet med Ungdommens Uddannelsesvejledning, pædagogiske ledere på skolerne, pædagogiske læringscentre, ungdomsskoler og Nationalt netværk af skoletjenesters regionale koordinatore. Erhvervsplaymakerne indgår desuden i et fælles netværk, hvor de sparrer med hinanden.

Mange benytter landsdækkende brancheorganisationer og lokale erhvervsforeninger som en indgangsvinkel til erhvervslevet. Sv-medarbejderne samarbejder blandt andre med DA, DI, LO og Dansk Byggeri, hvoraf nogle enten har eller er i gang med at udvikle egne projektmater med virksomheder og skoler. Fx udvikler Dansk Arbejdsgiverforening (DA) på nuværende tidspunkt projektet "Åben Virksomhed", som er et samarbejde mellem virksomheder og skoler med tilknyttede undervisningsforløb. Der samarbejdes typisk med lokale erhvervsforeninger i kommunerne om at skabe kontakt til lokale virksomheder. Samarbejdet med organisationerne kommer i stand ved, at sv-medarbejderne selv tager kontakt, eller ved at brancheorganisationerne

tilbyder kommunerne hjælp. Brancheorganisationerne bidrager bl.a. med koordinering og dialog med virksomheder eller opstart af projektforbøb med skole- og virksomhedsinddragelse.

Finansiering af kommunalt skole-virksomhedssamarbejde

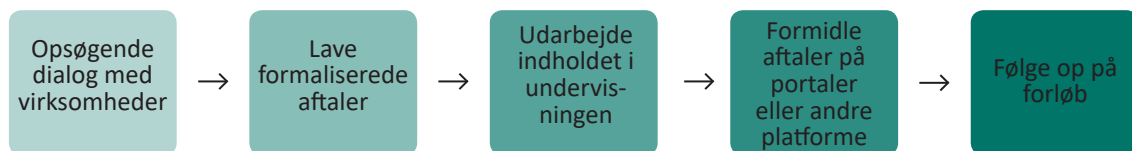
Sv-medarbejderne er typisk aflønnet af kommunen. Enkelte medarbejdere kan være aflønnet gennem pulje- eller projektmidler. En konsulent er fx aflønnet af kommunen gennem en fast åben skole-pulje. Denne pulje finansierer kommunens samlede udgifter til åben skole, herunder udgifter til forløb med virksomheder og et forpligtende samarbejde med en erhvervsforening. Flere kommuner finansierer skolernes transport til virksomhedsbesøg eller projektforbøb gennem centrale midler. I en kommune er bustransporten gratis for skoleklasser i et bestemt tidsrum, mens andre kommuner har tilknyttet transportordninger til åben skole, fx gennem kommunernes portaler. Læs mere om, hvordan økonomiske midler anvendes, på side 35 i kapitel 6.

Kapitel 3. Medarbejdernes arbejdsopgaver

Sv-medarbejderne varetager forskelligartede opgaver i understøttelsen af skole-virksomhedssamarbejde. I dette kapitel beskrives sv-medarbejdernes primære arbejdsopgaver for at anskueliggøre, hvordan kommuner kan understøtte skoler og virksomheder. I praksis kan kommunerne varetage blot en enkelt eller en lang række af disse opgaver. Ligeledes kan der forekomme andre eller mindre opgaver, som ikke er beskrevet nedenfor. De enkelte kommuners angivelser af arbejdsopgaver fremgår af casebeskrivelserne i bilaget.

Etablering af formaliserede aftaler med virksomheder

Den mest udbredte arbejdsopgave omhandler etablering og formalisering af virksomhedsaftaler. Som illustreret af figuren nedenfor, er det en større opgave med flere led.

Først opsøger sv-medarbejderen virksomheder, indgår formaliserede aftaler med udgangspunkt i samarbejdskontrakter og koordinerer tidspunkter, antal forløb og lignende. Arbejdet består altså i høj grad af at indgå i dialoger med forskellige samarbejdspartnere om at arrangere skole-virksomhedssamarbejdet. På side 42 i kapitel 6 kan der læses videre om erfaringer med den indledende dialog med virksomheder.

En del af etableringen af formaliserede aftaler består i at udvikle undervisning til forløbene. Sv-medarbejderne deltager i varierende grad i denne opgave. I nogle kommuner udvikler konsulenter fx undervisningen, mens erhvervsplaymakere i nogle tilfælde har tilknyttet fagkonsulenter eller lærere til dette arbejde. Lærerne kan eksempelvis have et fast antal timer afsat til i samarbejde med erhvervsplaymakeren at udvikle undervisningsindhold, som efterfølgende deles blandt kommunens skoler.

Opgaverne med at etablere kontakt til virksomheder og kvalificere det faglige indhold i skole-virksomhedssamarbejdet kan ligeledes være fordelt mellem flere konsulenter og forvaltninger, ligesom det opsøgende arbejde kan understøttes i samarbejde med brancheorganisationer eller erhvervsforeninger.

De formaliserede aftaler udbydes typisk på kommunernes portaler og hjemmesider for åben skole. En række af disse portaler, hvoraf nogle har tilknyttede undervisningsbeskrivelser, fremgår af casebeskrivelserne.

I kommuner, som udbyder mange formaliserede virksomhedsaftaler, har medarbejderen typisk

til opgave at følge op eller evaluere på forløbene, fx i forbindelse med det første skolebesøg. Med udarbejdelse af undervisningsmateriale og opfølgning af forløbene sikrer sv-medarbejderen, at de forløb, skoler og virksomheder tilbydes at indgå i, er relevante, anvendelige og af høj værdi for begge parter.

Se fx casebeskrivelserne af Varde Kommune, Syddjurs Kommune, Aalborg Kommune og Esbjerg Kommune.

Udarbejdelse af partnerskabsguide

I kommuner, der ikke tilbyder formaliserede virksomhedsaftaler på portaler, kan medarbejderen have til opgave at udarbejde en partnerskabsguide til skoler og virksomheder, som de kan tage udgangspunkt i, når de indgår et samarbejde eller partnerskab. Guiden kan anvendes til forventningsafstemning af bl.a. rollefordeling, tid, økonomi og målsætninger. Partnerskabsguiden kan formuleres på baggrund af konkrete praksiserfaringer med skole-virksomhedssamarbejde.

Se fx casebeskrivelsen af Favrskov Kommune.

Udarbejdelse af undervisningsmateriale

I nogle kommuner har medarbejderen til opgave at understøtte skole-virksomhedssamarbejdet ved at udarbejde undervisningsmateriale til skolerne. Undervisningsmaterialet er enten målrettet en specifik virksomhed eller udarbejdet til brug ved alle typer virksomhedsbesøg og projektforsøg. Undervisningsmaterialet sætter en ramme for besøget, sikrer, at det pædagogiske og læringsmæssige indhold er af høj kvalitet, og kan fx bestå af før-, under- og efterbehandling med dertilhørende opgaver til eleverne.

Se fx casebeskrivelsen af Fredericia Kommune.

Eksempel på kommune, som udarbejder undervisningsmateriale

I Halsnæs Kommune er varetagelsen af åben skole forankret i et projekt. Kommunen har ikke faste samarbejdsaftaler med virksomheder, men som en del af projektet er der udviklet et fundament for skole-virksomhedssamarbejde i form af undervisningsmateriale til forløb med virksomheder. Projektlederen har udarbejdet og afprøvet undervisningsmaterialet i samarbejde med virksomheder og elever på forskellige klassetrin. Materialet ligger nu tilgængeligt for lærerne på kommunens portal på skoletjenesten.dk. Her fremgår, hvilke kompetencer, fag og læringsmål materialet understøtter. Selve undervisningsmaterialet indeholder bl.a. elevark, interviewguides målrettet de ansatte i virksomhederne og materiale til før- og efterbehandling. Et af de afprøvede undervisningsforløb kombineres med lokalhistorisk undervisning, hvilket afspejler kommunens målsætninger om lokal identitet og kendskab til det lokale erhvervsliv.

Erfaringsopsamling fra skolerne og videndeling

I flere kommuner arbejdes der i opstarten med erfaringsopsamling fra skolerne. I den forbindelse kortlægger sv-medarbejdere velfungerende decentrale aftaler med virksomheder etableret på skolerne samt skolernes erfaringer med at indgå i skole-virksomhedssamarbejde. På baggrund af erfaringsopsamlingen deles viden mellem skolerne, og nogle virksomhedsaftaler bliver efter aftale oprettet som forløb på portalen for åben skole, således at de lokale samarbejdsaftaler kan benyttes af flere skoler.

Se fx casebeskrivelserne af Gentofte Kommune og Jammerbugt Kommune.

Eksempel på kommune, som erfaringsopsamler

Langeland Kommune er en lille kommune med få skoler, og derfor arbejdes der med at dele og kvalificere de aftaler, der allerede eksisterer i kommunen. Kommunens konsulent arbejder på nuværende tidspunkt med at afklare skolernes decentrale skole-virksomhedssamarbejder, som består af mere eller mindre formaliserede aftaler. Det er hensigten, at nogle af de eksisterende aftaler af den højeste kvalitet skal kanoniseres og formidles på kommunens portal på skoletjenesten.dk til gavn for alle kommunens skoler.

Facilitering af netværk

I flere kommuner er der etableret netværk på tværs af skoler, som sv-medarbejdere har til opgave at facilitere. I netværkene er formålet at dele viden og samarbejde om at udvikle kommunens skole-virksomhedssamarbejde. Skolerne kan have udpeget ambassadører for åben skole blandt de læreransatte. Sommetider deltager medarbejderne også i netværk med skoleledere.

Derudover kan kommunen have til opgave at facilitere enkeltstående besøg eller kursusforløb på virksomheder for udvalgte lærere med fokus på læringsforløb. Målet med dette er at inspirere lærerne til at inddrage skole-virksomhedssamarbejde i deres undervisning på alle klassetrin.

Se fx casebeskrivelserne af Aarhus Kommune, Næstved Kommune og Halsnæs Kommune.

Eksempel på kommune, som faciliterer netværk

Viborg Kommune har etableret et netværk af ambassadører for åben skole bestående af repræsentanter fra kommunens 26 skoler. Konsulenten i kommunen faciliterer netværket. Formålet med ambassadørnetværket er at dele viden og inspirere kommunens lærere til at inddrage skole-virksomhedssamarbejde i deres undervisning. Ambassadørerne har bl.a. været på virksomhedssafari på fem virksomheder i Viborg Kommune, som skulle udbrede kendskabet til mulighederne for at inddrage virksomheder i undervisningen.

Kommunen har et samarbejde med den eksterne aktør Naturvidenskabernes Hus, som netværket også inddrages i. Ambassadørerne fungerer som sparringspartnere for den eksterne aktør med henblik på at sikre, at undervisningsindholdet i de udbudte forløb svarer til skolernes behov og fokusområder.

Igang sætning og koordinering af større projekter

I tillæg til planlægning af virksomhedsbesøg arbejder sv-medarbejdere også med at udvikle koncepter til nye projektforsøg, eller koordinere og tilmelde allerede eksisterende projektforsøg med virksomhedsinvolvering. I den forbindelse sikrer sv-medarbejderen eventuelt midler til projektet og sørger for skolernes tilmelding, transport og andre planlægnings- og koordineringsopgaver.

Se fx casebeskrivelserne af Odense Kommune, Fredericia Kommune, Københavns Kommune og Favrskov Kommune.

Igang sætning og koordinering af idéer fra skolerne

I kommuner, hvor skole-virksomhedssamarbejdet overvejende understøttes decentralt, har flere sv-medarbejdere til opgave at føre idéer til projekter, samarbejder eller forløb fra skolerne ud i livet. Det er fx i forhold til at tage kontakt til virksomheder eller koordinere opgaver blandt relevante medarbejdere.

Se fx casebeskrivelserne af Favrskov Kommune og Aarhus Kommune.

Udvikling af nye koncepter for skole-virksomhedssamarbejde

I det kommunale arbejde er der en opgave i at udvikle kommunens strategi for åben skole og samarbejdet mellem skoler og virksomheder. I den forbindelse kan sv-medarbejderne fx deltage i udvalg for åben skole med kommunale medarbejdere og repræsentanter fra skolerne. Arbejdet kan eksempelvis også tage udgangspunkt i udviklingen af en ny helhedsorienteret indsats for udskolingen, der involverer skole-virksomhedssamarbejde.

Eksempel på udvikling af nye koncepter

Gentofte Kommune har gentænkt afviklingen af erhvervspraktikken med konceptet #virkelighedensskole samt 9. klassernes projektopgave, således at eleverne i begge dele skal samarbejde med fx virksomheder om at løse autentiske problemstillinger. I de nye koncepter er der fokus på innovation, problemløsning og projektarbejde.

Dertil udvikler kommunen organisering af udskolingsområdet. I forslagene til den nye or-

ganisering er der bl.a. fokus på, at undervisningen skal være mere virkelighedsnær. Med afsæt i kommunens tidligere erfaringer med skole-virksomhedssamarbejde udvikles udskolingens samarbejde med omverdenen og virksomheder.

Sikre formelle krav

I etableringen af samarbejde med virksomheder er det en fordel at være bekendt med en række formelle krav. I nogle tilfælde skal de nemlig være opfyldt, når et samarbejde indledes. Det kan være regler om børneattester, forsikringsforhold, sikkerhedskrav og privatlivsbeskyttelse.

Mellem kommunerne varierer det, hvordan de varetager formelle krav. I det kommunale arbejde med skole-virksomhedssamarbejde kan det være en fordel at formulere ensrettede retningslinjer for fx sikkerhed og datalivsbeskyttelse og tydeliggøre ansvarsplaceringen. På Undervisningsministeriets hjemmeside kan der læses nærmere om regler for bl.a. børneattester i åben skole (UVM 2018).

Kapitel 4. Udmøntning af skole-virksomhedssamarbejde

Et skole-virksomhedssamarbejde kan udmøntes i mange forskellige undervisningsaktiviteter og forløb. I dette afsnit redegøres der for, hvad kommuner hjælper skoler og virksomheder til at samarbejde om, med beskrivelser af indhold eller eksempler på aktiviteter. Kommunerne anvender ofte en kombination af de forskellige aktiviteter, som fremgår af figuren, der er udarbejdet på baggrund af casebeskrivelserne i bilaget.

Virksomhedsbesøg

Virksomhedsbesøg udgør størstedelen af skole-virksomhedssamarbejdet i kommunerne. Mange kommuner har etableret formaliserede forløb med virksomheder, som eventuelt kombineres med andre indsatser. Det indebærer, at skolerne besøger en virksomhed, der står for undervisning eller et forløb, som eventuelt kombineres med før- og efterbehandling i klasserne. Besøget i virksomheden kan fx tage udgangspunkt i løsningen af en autentisk case eller problemstilling, virksomheden står over for. Virksomhedsbesøgene kan enten være afgrænset til en enkelt dag eller et længerevarende forløb og er typisk formidlet via portaler for åben skole, hvor lærerne reserverer besøget. Virksomhederne tilbyder typisk flere forløb med forskellige klasser. Der er stor variation i, hvilke virksomheder og brancher kommunerne etablerer aftaler med. Se fx casebeskrivelserne af Aalborg Kommune, Varde Kommune, Hjørring Kommune og Næstved

Kommune.

Virksomheder besøger klassen

Virksomhedsbesøg ude på skolerne henvender sig ofte til de mindre klasser og kan være afgrænset til et kortvarigt forløb. Arrangering af virksomheds- eller medarbejderbesøg i en klasse er enten formaliseret centralt gennem en portal for åben skole, hvor skolerne kan reservere besøg, eller i en mere uformel kontekst, hvor besøget i højere grad sættes i værk decentralt, fx i samarbejde med forældre til eleverne.

Se fx casebeskrivelserne af Odense Kommune og Viborg Kommune.

Erhvervspraktik

Kommunerne har erhvervspraktik for elever i udskolingsklasser. Der samarbejdes typisk med Ungdommens Uddannelsesvejledning, der har ansvaret for praktikken. Det varierer mellem kommunerne, om eleverne selv skal finde et praktiksted, eller om skolen eller kommunen har etablerede aftaler med virksomheder. I nogle kommuner forsøger de at opdatere praktikformatet og udvikle nye koncepter. Fx skal eleverne i en kommune i samarbejde med virksomheder løse autentiske problemstillinger under praktikforløbet. Kommunen har tidligere kontaktet virksomheder og planlagt praktikken, men det er planen, at eleverne fremover selv skal varetage kontakten.

Se fx casebeskrivelserne af Gentofte Kommune og Frederiksberg Kommune.

9. klassernes projektopgave

Ligesom erhvervspraktikken kan udvikles, har en kommune udviklet et nyt koncept for projektarbejdet i 9. klasse. Her er der fokus på *den innovative projektopgave*. Eleverne skal i forbindelse med projektarbejdet finde en partner i den virkelige verden, hvilket fx kan være en virksomhed, de skal samarbejde med om at løse en problemstilling. På den måde kobles opgaven med det omgivende samfund og virkelige problemstillinger eller behov.

Se fx casebeskrivelsen af Gentofte Kommune.

Længerevarende projektforløb

Mange kommuner supplerer kortvarige virksomhedsbesøg med deltagelse i forskellige forløb eller strategier, der typisk går på tværs af kommuner og har et længere tidsperspektiv. Projekterne er typisk ikke igangsat af kommunen selv, men kan fx være sat i værk af brancheforeninger i samarbejde med offentlige styrelser. Som eksempel kan *Coding Class* fremhæves, som er et projekt, it-branchen introducerede, henvendt til primært 6. klasser, der går ud på at samarbejde med kodning som værktøj og præsentere løsninger for virksomheder. Af andre længerevarende og afgrænsede projekter, som indebærer samarbejde med virksomheder, kan *Strategi for Grøn*

Generation og Industrien som karrierevalg eksempelvis nævnes. En af kommunerne har tilknyttet eksterne undervisere til varetagelse af opgaver i forbindelse med *Coding Class*.

Se fx casebeskrivelserne af Fredericia Kommune, Københavns Kommune og Odense Kommune.

Endagsarrangementer

Skole-virksomhedssamarbejde kan også udgøre deltagelse i endagsarrangementer af forskellig karakter. Flere kommuner planlægger det årlige arrangementet *Åben Virksomhed* for 8.-10. klasserne, der på dagen har mulighed for at besøge en række virksomheder for at opnå viden om job og valg af uddannelse. Andre kommuner arrangerer messer, hvor elever møder lokale virksomheder og uddannelsesinstitutioner. Ligeledes arrangerer Naturvidenskabernes Hus eksempelvis endagskampagnen *Girls' day in science*, som har til formål at fremme pigers valg af teknologiske og naturvidenskabelige uddannelser. Til arrangementet møder eleverne virksomheder inden for it og robotteknologi.

Se fx casebeskrivelserne af Langeland Kommune, Halsnæs Kommune og Odense Kommune.

Byggeprojekter

Flere kommuner er involveret i byggeprojekter, der fx indebærer, at eleverne skal hjælpe til med at bygge et hus eller deltage i byplanlægning. Det er længerevarende tiltag, som giver eleverne mulighed for at møde forskellige professioner og arbejdsopgaver forbundet med byggeprojektet. Eksempelvis har bl.a. Dansk Byggeri indledt projektet *Byg et hus*, som er et fireårigt forløb for 3.-6. klasse. I løbet af en uge får eleverne på hvert klassetrin kendskab til bygge- og anlægsbranchen, når de i samarbejde med erhvervsskoler bygger et hus i et mindre størrelsesforhold. Forløbet kombineres med folkeskolens fag og forskellige temaer.

Se fx casebeskrivelserne af Favrskov Kommune og Københavns Kommune.

Adoption af klasser

Virksomheder kan adoptere klasser og have et længerevarende tæt samarbejde med forskellige aktiviteter, som både inkluderer virksomhedsbesøg og medarbejderbesøg i klassen. Hvert besøg har fx fokus på nye problemstillinger eller emner relateret til virksomheden. Skole-virksomhedssamarbejdet kan have varighed af flere år. Det er ofte et decentralt tiltag, som kan have tråde i de kommunale forvaltninger.

Se fx casebeskrivelsen af Odense Kommune.

Konkurrencer

Kommunernes skoler kan deltage i konkurrencer, som giver anledning til samarbejde med virksomheder. Kommunerne er i nogle tilfælde medarrangører på konkurrencerne. Et eksempel på en konkurrence er *Skills Stafetten* for 8. klasserne, som indgår i en introduktion til erhvervsud-

dannelser. En kommune kører desuden et forløb, der indebærer, at virksomheder præsenterer aktuelle udfordringer, hvorefter kommunens skoleklasser skal præsentere løsninger, som udmønter sig i en finale med de bedste løsninger.

Se fx casebeskrivelserne af Næstved Kommune og Favrskov Kommune.

Valgfag

Kommunerne har mulighed for at oprette egne valgfag og fag, der tidligere var forbeholdt 10. klasserne, fx faget Iværksætter. Dette kan benyttes som anledning til at skabe samarbejde mellem skoler og erhvervsliv. Det kan fx være et valgfag over et år omkring innovation med involvering af relevante virksomheder. I en kommune udbydes eksempelvis et valgfag om innovation på en række skoler, hvor kommunale arbejdspladser såsom forsyningsselskaber inddrages. Forsyningsselskaberne udarbejder bl.a. aktuelle cases, som eleverne skal arbejde med og præsentere løsninger på.

Se fx casebeskrivelsen af Odense Kommune.

Kapitel 5.

Organiseringen af skole-virksomhedssamarbejde

Dette kapitel giver inspiration til, hvordan arbejdet med skole-virksomhedssamarbejde kan organiseres i kommunen. På baggrund af kortlægningen er der konstrueret en række modeller ud fra fællestræk og variationer i kommunernes varetægelse af skole-virksomhedssamarbejde.

Hensigten med kapitlet er at give inspiration til kommunernes strategiudvikling omkring skole-virksomhedssamarbejde.

De opstillede modeller afspejler tendenser og fællestræk i strategier, ansættelser, arbejdsopgaver og de valgte samarbejdsformer på tværs af kommunerne. Modellerne er en rendyrkning af træk, og én kommunes fremgangsmåde kan derfor være repræsenteret i flere modeller.

Den formaliserede model

Den formaliserede model indebærer, at kommunen tilbyder skolerne pakkedninger. Kommunen udarbejder forløb med virksomheder, som formidles på portaler, lærerne tilmelder klasserne til. Virksomhederne tilbyder de samme forløb til flere klasser. I denne model kan der også være tilknyttet transportstøtte til besøg hos virksomheder. Det kræver derfor mindre forberedelse fra skolerne, men lærerne har til gengæld mindre indflydelse på indholdet af samarbejdet. Den formaliserede model er en helhedsorienteret tilgang til skole-virksomhedssamarbejde, som typisk vil være gældende i store kommuner med et større budget til området eller i kommuner med en stærk politisk opbakning til samarbejde mellem skoler og virksomheder.

Styrker	Tilmelding til forløb er fleksibel og nem, der er flere virksomheder at vælge imellem, undervisningsindholdet er gennemarbejdet, der er en klar strategi og formål med samarbejdet, og lærernes forberedelsestid er begrænset.
Udfordringer	Pakkedningerne taler ikke nødvendigvis ind i de enkelte læreres undervisning, og der er risiko for, at lærerne ikke tager ejerskab over virksomhedsaftalerne.
Karakteristisk kommunal arbejdsopgave	Etablering af formaliserede aftaler med virksomheder.
Karakteristisk aktivitet	Virksomhedsbesøg.

Den understøttende model

Den understøttende model er karakteriseret ved, at kommunen understøtter skolerne med delvist at arrangere skole-virksomhedssamarbejde. Det kan være i form af, at kommunen etablerer den indledende kontakt til et begrænset antal virksomheder, mens skolerne selv må planlægge de praktiske aspekter med virksomhederne og udarbejde det faglige indhold af forløbene. Eller omvendt ved, at kommunen udarbejder undervisningsmateriale, som kan målrettes flere typer virksomheder, mens skolerne selv opsøger og laver aftaler med virksomheder om samarbejde. De enkelte lærere skal med denne model afsætte tid til forberedelse og koordinering med virksomheder. Der er således både bidrag fra kommunen og skolerne i understøttelsen af det samme skole-virksomhedssamarbejde. Den understøttende model er ofte identificeret i mindre kommuner med færre ressourcer til området.

Styrker	Kommunen sparer ressourcer, og lærerne har rum til at udarbejde forløb, som passer ind i undervisningen og specifikke fag.
Udfordringer	Både lærere og virksomheder skal afsætte en del forberedelsestid, og der er risiko for, at samarbejdet bliver et enkeltstående besøg uden før- og efterbehandling, og/eller at kontakten til virksomheder betinges af lærernes relationer.
Karakteristisk kommunal arbejdsopgave	Udarbejdelse af undervisningsmateriale og partnerskabsguide.
Karakteristiske aktiviteter	Virksomheden besøger klassen og projektarbejde i 9. klasse.

Den projektorienterede model

Den projektorienterede model er præget af, at skole-virksomhedssamarbejdet er realiseret i flere små og store projekter, som typisk er centreret omkring et fagligt tema. Projekterne er både igangsat på baggrund af skolernes idéer og på baggrund af kommunale tiltag i samarbejde med andre aktører såsom brancheorganisationer. Med projekterne er der mulighed for at lave tidsbegrænsede forløb lige såvel som længerevarende eller gentagende forløb. I modsætning til enkeltstående virksomhedsbesøg kan en stor gruppe elever deltage i samarbejdet. Det kan fx være en hel årgang frem for en enkelt klasse.

Styrker	Ressourcerne samles i færre forløb af høj kvalitet, som mange skoleklasser kan benytte. Virksomhedernes deltagelse og forberedelse afgrænses til en kort periode, hvilket kan øge virksomhedernes incitament til at deltage i skole-virksomhedssamarbejde.
Udfordringer	Der er i mindre grad fleksibilitet i tidspunktet for afholdelsen, og lærernes indflydelse på indholdet er begrænset.
Karakteristisk kommunal arbejdsopgave	Igangsætning og koordinering af større projekter og endagsarrangementer.
Karakteristiske aktiviteter	Byggeprojekter og længerevarende projekter.

Den netværksorienterede model

Den netværksorienterede model indebærer, at kommunen faciliterer netværk med lærere fra kommunens skoler, som er udpeget til at være repræsentanter for åben skole. Repræsentanterne varetager kontakter til virksomheder og tager bl.a. på virksomhedsbesøg sammen. Skole-virksomhedssamarbejdet er i høj grad båret af netværket, som deler viden og erfaringer internt i netværket og på de enkelte skoler. Det er en *bottom-up*-tilgang, hvor lærernes idéer og behov understøttes af kommunen, som agerer som sparringspartner. Modellen er således præget af i høj grad at være decentralt forankret, hvilket giver mulighed for, at lærerne tager ejerskab over virksomhedsaftalerne.

Styrker	Erfaringer med skole-virksomhedssamarbejde deles blandt lærere, og det kan styrke lærernes motivation for at indgå samarbejde. Det kan også give lærerne ejerskab over virksomhedsaftalerne, når de tager udgangspunkt i skolernes idéer og behov.
Udfordringer	Der er risiko for, at skole-virksomhedssamarbejdet forankres på få ildsjæle, og at udvælgelsen af virksomheder præges af tilfældighed.
Karakteristisk kommunal arbejdsopgave	Facilitering af netværksgrupper.
Karakteristisk aktivitet	Adoption af klasser.

Den eksterne model

Den eksterne model indebærer, at kommunen betaler for rådgivning eller konsulentarbejde hos eksterne aktører. Det kan være Cesso og Naturvidenskabernes Hus, som også har Tektanken. Brugen af eksterne aktører kan enten være i form af større lokale aftaler om samarbejde mellem kommunen og den eksterne aktør eller i form af tidsafgrænsede tilmeldinger til virksomhedsbesøg og arrangementer. I Naturvidenskabernes Hus har skole-virksomhedssamarbejde særligt fokus på teknologi og naturvidenskab. De eksterne aktører er ansvarlige for planlægningen og virksomhedsaftalerne, og derfor kan de eksterne aktører med fordel anvendes af kommuner med få afsatte medarbejdertimer til at understøtte skolernes samarbejde med erhvervslivet.

Styrker	De eksterne aktører kan spare kommunen tid, og kommunen kan fokusere på det, medarbejderne allerede er gode til.
Udfordringer	Det kræver en økonomisk prioritering, og der er mindre kommunal styring af indsatsen.
Karakteristisk kommunal arbejdsopgave	Koordinering med den eksterne aktør og lærere.
Karakteristiske aktiviteter	Endagsarrangementer og virksomhedsbesøg.

Den ad hoc-prægede model

Den ad hoc-prægede model er kendetegnet ved, at der ikke er en strategi for skole-virksomhedssamarbejde. Kommunen vil typisk ikke have ansat en sv-medarbejder til at arbejde specifikt med skole-virksomhedssamarbejde. Kommunen indgår i sporadiske forløb og samarbejder med virksomheder ud fra de muligheder, der viser sig. Skolerne bliver tilmeldt projekter, som sv-medarbejdere støder på. Modellen kan være udtryk for, at kommunen afprøver forskellige muligheder, inden der tages en beslutning om en endelig strategi.

Styrker	Kommunen får erfaringer med forskellige forløb og aktiviteter.
Udfordringer	Undervisningen kvalificeres i mindre grad, og der sikres ikke en systematisk udfoldelse af skole-virksomhedssamarbejde på kommunens skoler.
Karakteristisk kommunal arbejdsopgave	Igangsætning og koordinering af idéer fra skolerne.
Karakteristisk aktivitet	Konkurrencer.

Kapitel 6.

Inspiration til organisering og samarbejde: Erfaringer fra sv-medarbejdere

I dette kapitel præsenteres erfaringer og refleksioner fra otte sv-medarbejdere fra forskellige kommuner. Sv-medarbejderne dækker over erhvervsplaymakere, konsulenter og en projektleder. Erfaringerne kan anvendes af kommunale ledere, der skaber rammerne for kommunens skole-virksomhedssamarbejde, og de sv-medarbejdere, der enten skal i gang med at varetage denne opgave eller mangler inspiration til det videre arbejde.

Beslutninger inden skole-virksomhedssamarbejde iværksættes

Medarbejderens profil og daglige forankring

Analysen af sv-medarbejdernes erfaringer viser, at kommunen allerede i valget af den medarbejder, der skal varetage opgaven, overordnet vælger, hvordan den ønsker at understøtte skole-virksomhedssamarbejde: Har sv-medarbejderen en baggrund i erhvervslivet, er det en fordel i den opsøgende virksomhedskontakt, og har sv-medarbejderen en baggrund i undervisningssektoren, er det en fordel i samarbejdet med skolerne og i udviklingen af undervisning. En tredje mulighed kan være at vælge en ekstern aktør, hvilket dog kan skabe udfordringer i forhold til forankringen af arbejdsopgaven i forvaltningen. Ligeså har sv-medarbejdernes placering i afdelinger indflydelse på, hvilke opgaver der prioriteres.

I kontrast til størstedelen af sv-medarbejderne, der er ansat som konsulenter, har erhvervsplaymakerne typisk en stærk tilknytning til og baggrund i erhvervslivet, og det er en styrke, når de skal etablere kontakt og indgå aftaler med virksomheder. Omvendt påpeger en erhvervsplaymaker, der som den eneste er læreruddannet, at han er på forkant på grund af sin lærerbaggrund, fordi han har kompetencer til at understøtte det faglige og didaktiske indhold i forløbene, mens de øvrige erhvervsplaymakere samarbejder med kommunens skolelærere eller fagkonsulenter om dette.

Eksempel

Erhvervsplaymakerne med erhvervsbaggrund er ansat i skoleforvaltningerne, mens erhvervsplaymakeren med lærerbaggrund er forankret i kommunens erhvervsorganisation, men er aflønnet af kommunen.

Medarbejderne ser en fordel i at være ansat i en afdeling, der i mindre grad afspejler deres ressourcer ved ansættelsestidspunktet, fordi det giver anledning til hurtigt at tilegne sig nye kompetencer og trække på afdelingens ressourcer. Således har erhvervsplaymaker-

en med lærerbaggrund fået sparring fra kollegaer i forhold til erhvervskontakter, mens erhvervsplaymakerne med erhvervsbaggrund har modtaget støtte til udvikling af undervisningsindhold til forløbene.

Den læreruddannede erhvervsplaymaker pointerer i denne sammenhæng, at den pågældende kommune ikke har budget til, at fagkonsulenter eller skolelærere understøtter opgaven med medarbejdertimer. Det kan derfor være en fordel, at den ansatte erhvervsplaymaker har kompetencer til også at understøtte det faglige indhold i forløbene.

Blandt de øvrige sv-medarbejdere er der på samme vis forskellige opfattelser af, hvor det er optimalt at være forankret i kommunerne, hvilket desuden afhænger af den kommunale organisering af skole-virksomhedssamarbejde. I kommunen, der benytter sig af den eksterne aktør, ser konsulenten en fordel i at være forankret i børne- og ungeafdelingen, hvor der er en stærk tilknytning til skolerne, som er brugerne af skole-virksomhedssamarbejdet, mens den eksterne aktør varetager kontakten til virksomheder. Det afspejler dermed fordelingen af opgaverne mellem kommunen og den eksterne aktør.

I kommunen med projektorganiseringen foreslår projektlederen derimod, at det ville være en fordel at have en tættere tilknytning til erhvervslivet. Det kan enten være i form af et samarbejde med medarbejdere forankret i erhvervslivet eller ansættelse af en sv-medarbejder med baggrund i erhvervslivet. Det vil ifølge projektlederen imødekomme udfordringer i det opsøgende arbejde til virksomheder, som på flere punkter adskiller sig fra andre eksterne læringsmiljøer i den åben skole.

Nødvendige kompetencer

Det, at kunne navigere i forskellige kontekster, er en gennemgående tendens i de kompetencer, sv-medarbejderne peger på er vigtige at besidde i arbejdet med skole-virksomhedssamarbejde. Samtlige sv-medarbejdere nævner gode netværkskompetencer, en opsøgende og koordinerende tilgang samt at kunne agere som bindeled eller oversætter som vigtige kompetencer i løsningen af arbejdsopgaverne. De skal nemlig kunne indgå i mange relationer:

“Det relationelle er den absolut vigtigste kompetence. Jeg snakker med alt fra eleven på kommunens side – elev, lærer, leder, chefer, direktører, politiske udvalg og borgmestre. Det er min snitflade på egen bane. På tilsvarende vis har jeg ham, der står henne på drejebænken, lederen, direktøren i en virksomhed, erhvervsdirektøren og erhvervsskolen, UU og arbejdsmarkedsområdet, jobcentret – der er sindssygt mange snitflader, så hvis ikke man kan begå sig på kryds og tværs, højt og lavt, og fra side til

side, så lykkes man ikke.” (erhvervsplaymaker)

Ligeledes kan sv-medarbejderen fungere som kontaktperson for skoler og virksomheder, der kan rette forespørgsler og forpligte sig til sv-medarbejderen.

Det er dermed en fordel, at sv-medarbejderne kan begå sig i forskellige brancher og balancere forskellige arbejdsopgaver, da varetagelsen af skole-virksomhedssamarbejde i høj grad er relationsbaseret og består af opsøgende, omskiftelige opgaver.

Stillingsbetegnelse

For at lykkes med opgaven har det ifølge erhvervsplaymakerne været en fordel, at deres stilling har et særpræget navn:

“Det er et forankret udtryk både i erhvervslivet og i skolen. Ordet jobkonsulent, det kan være 50 mennesker, men der er kun én erhvervsplaymaker. Ligesom der er én borgmester. Jeg tror tit, det bliver brugt meget sådan: ”husk lige erhvervsplaymakeren”. Derfor bliver man budt ind i alt.” (erhvervsplaymaker)

Denne erfaring går igen hos de øvrige erhvervsplaymakere, som fortæller, at samarbejdspartnere såsom lærere, skoleledere og virksomhedsansatte ved, hvem de er, og har kendskab til deres arbejde som erhvervsplaymakere.

Hvad koster det?

Flere sv-medarbejdere nævner, at der er behov for at investere i små virksomheders medarbejdertimer og materialeudgifter og/eller til skolernes transport.

Blandt erhvervsplaymakerne er der enighed om, at den økonomiske prioritering af ansættelsen af en erhvervsplaymaker bør understøttes med midler til udførelsen af skole-virksomhedssamarbejdet som en naturlig udvikling i kommunernes indsatser. Nogle af erhvervsplaymakerne har efter en periode fået bevilliget større eller mindre beløb:

”Jeg har 50.000 kr. om året til at smøre maskineriet og få tingene til at fungere. Det skal bare fungere, netop når man laver nogle forskellige ting, og når man trækker nogen ind (...)” (erhvervsplaymaker)

En anden sv-medarbejder har søgt midler fra fonde til at understøtte arbejdet. Det er dog tidskrævende og usikkert, om kommunen får midlerne, og det påpeges, at økonomien ikke bør komme fra eksterne fonde, men fra kommunens budget.

Erhvervsplaymakeren, som er forankret i erhvervsorganisationen, oplevede ligeledes, at der i et succesfuldt virksomhedssamarbejde var udgifter forbundet, som kommunen ikke kunne finansiere, og derfor dækkede erhvervsorganisationen udgifterne.

Sv-medarbejderne erfarer, at det på længere sigt kan være udfordrende at fastholde virksomhederne i aftalerne, fordi de ikke får betaling for den arbejdskraft, de stiller til rådighed. Således har en af erhvervsplaymakerne for første gang oplevet, at virksomheder trækker sig eller har behov for en pause. Ligeledes påpeger en konsulent, at de forsøger at skåne virksomhederne ved ikke at inddrage dem i for mange tiltag. En vigtig opmærksomhed er derfor, at det kan være nødvendigt med rotation i virksomhedsaftalerne og en vedvarende arbejdsindsats fra kommunens side.

Den kommunale understøttelse af skole-virksomhedssamarbejde

Fordele ved central koordinering

Overordnet er det en enslydende erfaring fra sv-medarbejderne, at samtlige deltagende kommuner betragter det som en styrke, når skole-virksomhedssamarbejdet systematiseres og faciliteres gennem den kommunale forankring, fordi det giver mulighed for at skabe en samlet indsats.

Med central koordinering sikres det også, at samtlige skoler i kommunen nyder godt af skole-virksomhedssamarbejdet frem for få klasser, der har været heldige at have kontakter til erhvervslivet gennem lærere eller forældre, hvilket er en risiko, når samarbejdet initieres decentralt. Herved mindskes tilfældigheder i målgruppen for skole-virksomhedssamarbejdet, ligesom sv-medarbejderne kan etablere nogle andre kontakter til virksomheder, end tilfældet er på skolerne, hvor kontakten er betinget af de personlige relationer.

“En af fordelene er, at vi løfter en opgave, som taler til mange, så for mig at se er der en ressourcetænkning i, at der er nogle, der gør noget, som mange kan have glæde af. (...) Vores oplevelse er stadigvæk, at lærerne er pressede på tid derude, og hvis ikke der er nogen, der tilrettelægger noget og gør et markarbejde for dem, så kan det være rigtig svært at have overskud til at opdyrke de her kontakter selv.” (projektleder)

Den kommunale forankring giver også anledning til at igangsætte forløb eller projekter i større skala for mange skoleklasser. Dermed kan ressourcerne samles i få koncepter af høj kvalitet.

Blandt erhvervsplaymakerne er der også bred enighed om, at det skaber en rød tråd og helhed i kommunens indsats, at der er fastansat en medarbejder på fuld tid, frem for at skole-virksomhedssamarbejdet fx bliver varetaget af en ekstern konsulent i en afgrænset periode. Det giver mulighed for at arbejde dybdegående og langsigtet med den politiske dagsorden og

indtænke forskellige brancher og uddannelser i forløbene.

Den kommunale forankring bidrager ligeledes til en helhedsorienteret indsats, fordi sv-medarbejderne har adgang til kontakter på tværs af forvaltninger, de kan trække på med dertilhørende ressourcer, viden og netværk.

Betydningen af den politiske opbakning

I erhvervsplaymakernes kommuner er det en tværgående tendens, at der er en stærk politisk opbakning til skole-virksomhedssamarbejde, hvilket styrker mulighederne for at forankre indsatsen i både skolerne og hos virksomhederne.

Det er karakteristisk for erhvervsplaymakerne, at de er ansat til at arbejde specifikt med skole-virksomhedssamarbejde, i modsætning til andre kommuner, hvor sv-medarbejdernes varetagelse af skole-virksomhedssamarbejde typisk udgør én ud af flere opgaver. Den politiske opbakning og prioritering af ansættelsen oplever erhvervsplaymakerne som en væsentlig fordel:

“Det er absolut positivt og fremmende for, at vi kan løse det, at der er en politisk opbakning, og den får man kun, hvis man er kommunalt forankret.” (erhvervsplaymaker)

Den politiske opmærksomhed åbner op for muligheder i erhvervsplaymakernes arbejde, fordi det skaber interesse og adgang til virksomheder og samarbejdspartnere både uden for og internt i kommunen:

”Jeg er blevet præsenteret i en erhvervsforening med 450 medlemmer, og på den måde var der signaleret, at det her, det var noget, vi ville. Jeg mødte faktisk ikke nogen i det første halve år, der har sagt, at det gider vi ikke at være med i. Så der er nok at lave. På den måde er det rigtig vigtigt, at der er politikere og nogle i byrådet, der siger, at det her er vejen frem, og signalerer det meget tydeligt, og en borgmester, der italesætter det foran erhvervsfolk. Det hjælper med at sparke nogle døre ind.” (erhvervsplaymaker)

En tydelig, kommunal målsætning styrker samarbejds mulighederne

Det er en udbredt tendens, at kommunerne ikke har haft strategier for, hvad de ville med samarbejdet mellem skoler og erhvervsliv, før sv-medarbejderne blev sat på opgaven:

“(…) der var ikke nogen, der kunne fortælle dig, hvad du skulle lave. Der var nogle

overskrifter, og så fik jeg stukket den her uddannelsesstrategi i hånden, og så kunne jeg begynde at finde ud af, hvor det var, vi skulle sætte ind, i forhold til de enkelte skoler, de unge og erhvervslivet.” (erhvervsplaymaker)

En erhvervsplaymaker lægger vægt på nødvendigheden af at være forberedt internt i kommunen og sikre, at der er overensstemmelse blandt de kommunale parter om formålet med skole-virksomhedssamarbejdet, før det opsøgende arbejde til virksomhederne opstartes. I den indledende periode kan det derfor være en tidskrævende opgave at definere strategier og målsætninger:

“Jeg var nødt til at klæde egen organisation en lille smule på, eller lade den reflektere over, hvad det var, vi skulle have ud af det her, så jeg brugte noget tid på at finde ud af, hvad har man gjort andre steder, og så som sagt også arbejde internt i organisationen og finde ud af, om man så på det politiske plan havde de samme idéer om, hvad man gerne ville have ud af det – faktisk af respekt for virksomhedsdelen, fordi hvis vi ikke som organisation, som kommune, og også skoler, var klædt ordentligt på til at tage kontakten til virksomhederne, så kunne vi hurtigt brænde os.” (erhvervsplaymaker)

Derudover kan der være allerede etablerede indsatser, der skal forandres. For eksempel oplevede erhvervsplaymakeren, at der hos de kommunale samarbejdspartnere, såsom Ungdommens Uddannelsesvejledning, var nogle strukturer og indsatser, som havde behov for fornyelse, hvilket gennemgangen af kommunens indsats på området kastede lys over.

På trods af at de fleste kommuner endnu ikke har officielle strategier for skole-virksomhedssamarbejde, er sv-medarbejderne reflekterede over, hvad strategierne kan indeholde, fx hvordan valgfag, praktik og det timeløse fag uddannelse og job m.m. kan sammentænkes med åben skole; det kan have fokus på specifikke temaer som fx innovation og it, eller det kan tage udgangspunkt i kommunens hovederhverv, ligesom det kan handle om overordnede planer for, hvordan skole-virksomhedssamarbejdet organiseres.

Mens nogle kommuner ikke opererer med deciderede strategier for, hvilke virksomheder de indgår aftaler med, er nogle sv-medarbejdere bevidste om, at virksomhederne fx er lokalt forankrede, repræsenterer kommunens hovederhverv, har en geografisk spredning, viser et bredt udsnit af brancher eller har forbindelse til eksempelvis naturfag eller innovation.

Sv-medarbejderne har endnu ikke fravalgt virksomheder på grund af etiske årsager, og der er ikke en forventning om, at det bliver en fremtidig problematik. Enkelte ser dog en udfordring i at indgå i samarbejde med arbejdspladser med ufaglærte ansatte, fordi det ikke sætter fokus på uddannelsesmuligheder.

Forskellige kommunale dagsordner

I modsætning til erhvervsplaymakerne er det konsulenternes oplevelse, at der er mange forskellige dagsordner i forvaltningerne, som de skal tage hensyn til. Det kan derfor være tidskrævende at igangsætte centralt styret skole-virksomhedssamarbejde, hvilket synes at være en mindre udfordring for erhvervsplaymakerne, fordi der er en klar politisk opbakning, som fremskynder deres arbejde.

De kommunale konsulenter beretter, at skole-virksomhedssamarbejdet skal koordineres på tværs af forvaltninger, og det kræver tid:

“Udfordringen ved, at det bliver kommunalt forankret, er, at vi skal tænke i nogle helt andre dagsordner. Så vi er nødt til også at forholde os til, hvad de andre afdelinger i kommunen har af erhvervsamarbejde. Jeg synes, der er klare fordele ved at forankre det på kommunalt niveau, men det skaber også nogle andre opmærksomhedspunkter som man må forholde sig til. Vi er også nødt til at forholde os til en politisk dagsorden. Fx hvis vi vil til at lægge en linje, der prioriterer skole-virksomhedssamarbejde mere, og hvis vi vil til at forankre det på flere forskellige indsatser.” (konsulent)

Internt i afdelingen kan der være forskellige indsatser og dagsordener, der kræver en tværgående koordinering, hvilket kan give mulighed for konstruktiv sparring og videndeling, når der afsættes tid og ressourcer til det på tværs af forvaltningen, som i sidste ende vil styrke kommunens resultater med skole-virksomhedssamarbejde.

Erhvervsplaymakerne erfarer også, at skiftende politiske dagsordner reflekteres i deres arbejdsopgaver og målsætninger for skole-virksomhedssamarbejde. Det aktuelle fokus på, at flere unge skal vælge erhvervsuddannelser, er eksempelvis med tiden blevet mere nærværende i kommunernes strategi. Det kan ifølge erhvervsplaymakerne skabe en utydelighed omkring, hvorvidt skole-virksomhedssamarbejdet skal introducere eleverne for en bred vifte af job og uddannelse og udgøre en anden faglig læring end den, de oplever i skolen, eller om det skal have fokus på specifikke job og uddannelser.

Endelig beskriver en af konsulenterne, at den kommunale forankring indbyder til samarbejde på tværs af forvaltninger med indsatser inden for samme skæringsfelt. Dette er en fordel, dels fordi de kommunale medarbejdere kan sparre med hinanden, og dels fordi indsatserne kan koordineres, sammentænkes og styrkes gennem en fælles indsats.

Varetagelse af samarbejde

Den nødvendige forventningsafstemning

Det er en styrke ved den kommunale forankring, at sv-medarbejderne koordinerer skole-virksomhedssamarbejdet og fungerer som et bindeled, da det kan betyde, at samarbejdet med virksomheder etableres på skoler, som ikke af sig selv ville have indledt et sådant. Sv-medarbejderen kan skabe gensidig forståelse for forskellige arbejdskulturer og tydeliggøre, hvad partnerne kan tilbyde hinanden. Her er en grundig forventningsafstemning med både virksomheder og skoler et vigtigt redskab til at mindske risikoen for dårlige oplevelser, både i det lokale erhvervsliv og på skolerne. Det klæder bl.a. virksomhederne bedre på til at varetage undervisningen. I forventningsafstemningen kan virksomhederne fx gøres opmærksomme på brug af fagbegreber, længden af oplæg og få indblik i elevernes faglige niveau, ligesom tidsrammen og lærernes forberedelse og rollefordelingen kan afstemmes.¹

Virksomhederne påtager sig typisk selv opgaven med at identificere ansatte til forløbene, og det oplever erhvervsplaymakerne som en fordel, fordi de er gode til at finde de rette personer. For at sikre, at både virksomheden og eleverne får et udbytterigt forløb, beretter erhvervsplaymakerne, at de ofte er til stede, første gang et virksomhedsforløb igangsættes. Opfølgning sikrer, at forløbet lever op til aftalen, og på samme tid giver det mulighed for at give feedback til virksomheden. Det kan eksempelvis være nødvendigt, hvis virksomhedens ansatte holder for lange oplæg eller bruger mange fagspecifikke begreber, der ikke er tilpasset skoleeleverne:

“Vi har haft nogle uheldige episoder, hvor det glider fuldstændigt hen over eleverne. Det er jo det gode ved at være derude, så kan man nå at fange det.” (erhvervsplaymaker)

Hvis én virksomhed har en dårlig oplevelse med en skoleklasse, kan det sprede sig i det lokale erhvervmiljø, med risiko for at virksomheder ender med at trække sig. Derfor er en sv-medarbejder opmærksom på, at lærere og elever ikke opfatter besøget som en fritime. I et konkret tilfælde, hvor en virksomhed havde en dårlig oplevelse med en uforberedt klasse, kontaktede sv-medarbejderen skolelederen for at sikre sig, at situationen ikke gentog sig. Det er derfor en fordel at forberede skolerne på, hvad et virksomhedsbesøg kræver af dem, og følge op på dårlige oplevelser for at fastholde virksomhedsaftalerne.

Inspiration til skole-virksomhedssamarbejde på skolerne

Sv-medarbejderne oplever generelt, at lærerne er interesserede i skole-virksomhedssamarbejde. Uagtet interessen for samarbejde med erhvervslivet er der imidlertid endnu mange lærere, der ikke har prøvet kræfter med det. En ændring i dette kræver, ifølge en konsulent, et vedvarende

¹ Favrskov Kommune (2018) har eksempelvis udarbejdet en partnerskabsguide, der inkluderer en kombineret samarbejdskontrakt og forventningsafstemning.

fokus, tid og sikring af kvaliteten af samarbejdet. Ligeledes er det afgørende, at erfaringer med skole-virksomhedssamarbejde deles blandt lærerne:

“Vi har brug for, at der er nogle lærere, der kommer hjem og siger: ”Det var fantastisk at forstå matematik og koordinatsystemet henne hos landmålerne, det gav eleven noget helt andet.” Vi har brug for nogle erfaringer og nogle fortællinger, som kommer tilbage til skolerne. Og det tager bare lang tid.” (konsulent)

Konsulenten har desuden erfaringer med at sende en gruppe lærerrepræsentanter på virksomhedsbesøg for at give dem indblik i erhvervslivet og inspirere dem til at inddrage virksomhederne i undervisningen, fordi en af de største udfordringer er at tilrettelægge forløb med virksomheder, som lærerne ved eksisterer og finder relevante. Med dette initiativ er det også hensigten, at erfaringer fra besøget skal deles på skolerne til inspiration for andre lærere.

Her spiller skolernes ledelser også en central rolle, idet de kan øge lærernes brug af skole-virksomhedssamarbejde ved at sætte det på dagsordenen lokalt og tydeliggøre forventninger til samarbejde med virksomheder.

For at støtte op om samarbejdet mellem skoler og virksomheder kan forvaltningerne desuden tilrettelægge det på en måde, som er motiverende for lærerne. I den forbindelse er det en fordel, at forløbene sættes ind i en konkret ramme og eksemplificeres, når de præsenteres for lærerne:

“(…) som udgangspunkt er det fjernt for dem, tror jeg, men når de så først får præsenteret noget meget konkret, hvor de kan se præcis, hvad er det her, og hvad giver det osv., så er der langt flere, der hopper på.” (konsulent)

I forlængelse af dette har konsulenten erfaret, at lærere oftere tilmelder klasser til forløb, når de har et specifikt tema, som fx kodning og teknologi, hvor indholdet er planlagt på forhånd. Derudover er det konsulentens erfaring, at samarbejde med brancheorganisationer tiltrækker både virksomheder og skoler, hvorfor det kan være en fordel at indgå i partnerskaber med dem i opstarten. Det kan være i forbindelse med projekter sat i værk af brancheorganisationer såsom byggeprojekter.

Kvalificering af undervisning

Med kommunernes ressourcer kan det sikres, at forløbene er gennemarbejdede og har tilknyttet undervisningsmateriale eller forslag til arbejde før, under og efter undervisningen. Der er imidlertid forskel på, om kommunernes organisering af skole-virksomhedssamarbejde giver anled-

ning til, at det konkrete undervisningsindhold i forløbene udarbejdes centralt i forvaltningerne, eller om lærerne inddrages.

Ifølge erhvervsplaymakerne er det vigtigt, at lærerne oplever, at forløbene understøtter læringsmål, hvorfor de enten selv eller i samarbejde med lærere eller fagkonsulenter udvikler undervisningsmateriale og opstiller læringsmål til forløbene. Indholdet i forløbene er dermed planlagt på forhånd, hvilket øger nogle skolers motivation til at indgå i skole-virksomhedssamarbejde, fordi det ikke kræver, at lærerne afsætter tid til forberedelse og planlægning af undervisningen.

Eksempel

En af konsulenterne fortæller, at de har prioriteret længerevarende projektforbøb med deltagelse fra mange af kommunens skoleklasser, og i den forbindelse har de ansat en ekstern underviser til at varetage undervisnings- og virksomhedsopgaver. Det betyder, at lærerne ikke skal afsætte forberedelsestimer enkeltvis, ligesom virksomhederne blot møder op i afgrænsede perioder. Den kommunale forankring minimerer med denne løsning forberedelsen for både lærere og virksomheder, mens det også sikres, at undervisningen tilpasses forløbet.

Omvendt påpeger en konsulent, at der også er fordele ved at overlade opgaven med at udarbejde undervisningsindholdet til lærerne. Med denne tilgang kan lærerne sammentænke skole-virksomhedssamarbejdet med specifikke fag, den øvrige undervisning og den enkeltes pædagogiske betragtninger.

Motivation for virksomhederne

I den første, opsøgende kontakt til virksomheder lægger sv-medarbejderne typisk vægt på virksomhedernes fordele ved at indgå i skole-virksomhedssamarbejde, som overordnet omhandler at udbrede kendskabet til virksomheden, branchen og de relaterede uddannelser.

Som nævnt er der i erhvervsplaymakerne kommuner stor tilslutning fra virksomhederne til at indgå aftaler, hvilket bl.a. skyldes den politiske opbakning og opmærksomhed på området. I andre kommuner kan der være flere udfordringer i den opsøgende kontakt til virksomhederne, fordi skole-virksomhedssamarbejdet ikke har den samme synlighed.

I kontakten med virksomhederne er det derfor en fordel at illustrere, hvordan virksomheden kan tænkes ind i et læringsforløb, samt at pointere, hvordan virksomhederne har gavn af samarbejdet. Eksempelvis kan det understøtte virksomhedens CSR-strategi og branding, ligesom det kan skabe positiv omtale af virksomheden. Virksomhederne kan også gøres opmærksomme på, at skole-virksomhedssamarbejde potentielt kan være med til at rekruttere fremtidens medarbejdere:

”(...) mange af dem [virksomhederne] begynder at få øjnene op for, at det er lidt for sent at hive fat i dem [eleverne], når de har valgt uddannelse og har valgt en helt anden vej. Hvis de skal ind på en erhvervsuddannelse, så er de jo nødt til at skabe interessen allerede i folkeskolen. Og der er vi faktisk helt nede og snakke om nu, at selv udskolingen også er for sent.” (konsulent)

Som det fremgår af citatet, skal elevernes kendskab til uddannelser etableres tidligt, og det kan virksomhederne bidrage til. I den indledende kontakt kan der dog være behov for, at kommunen også illustrerer for virksomheden, hvordan den med et pædagogisk blik kan indgå som læringsrum, hvilket afhænger af den konkrete virksomhed. En af erhvervsplaymakerne udtaler imidlertid, at alle virksomheder kan knyttes op på mindst et af folkeskolens fag, og at de fleste virksomhedsforløb kan indgå som undervisning i enten matematik eller samfundsfag.

Samarbejde med ekstern aktør

Nogle kommuner vælger at inddrage eksterne aktører, fx Naturvidenskabernes Hus eller Cesso, i skole-virksomhedssamarbejdet. De eksterne aktører kan som nævnt stå for at udarbejde forløb og arrangere virksomhedsbesøg eller tilbyde rådgivning til kommunerne.

Eksempel

I en kommune er der et tæt samarbejde med en ekstern aktør om at løse opgaver i forbindelse med virksomhedskontakten. Opgaverne er fordelt mellem dem således, at den eksterne aktør har en udøvende funktion og indhenter virksomhedsaftaler, mens konsulenten koordinerer og fungerer som tovholder i organiseringen af skole-virksomhedssamarbejdet.

I opstarten var der en opgave i at forventningsafstemme med den eksterne aktør og planlægge, hvilke opgaver de skulle varetage, og hvordan det skulle udmøntes. Kommunen har ikke købt et færdiglavet koncept, men har indgået en aftale specifikt for kommunen, og det giver mulighed for at afstemme aftalen efter kommunens behov og visioner. Fx har den lokale aftale haft indflydelse på, at den eksterne aktør tager udgangspunkt i de kommunale retningslinjer og bestemmelser, herunder at virksomhedsaftaler skal formidles på kommunens eksisterende platform for åben skole.

I denne kommune påpeger konsulenten, at det er en fordel, at den eksterne aktør i forvejen har kontakter til virksomheder og erfaring med at tilrettelægge skole-virksomhedssamarbejde.

Konsulenten fremhæver eksempelvis, at den eksterne aktør er god til at illustrere for virksomhederne, hvordan deres virksomhed kan fungere som læringsrum for skoler. Kommunen skal derfor ikke starte fra bunden, men kan overlade bearbejdet og drøftelser med virksomheder til den eksterne aktør.

Det tager omvendt tid for kommunen og den eksterne aktør at forventningsafstemme og rette sig ind efter hinanden. Desuden kræver det en større økonomisk prioritering at samarbejde med eksterne aktører om opgaven.

Konklusion

Denne kortlægning har undersøgt rammen for de kommunale organiseringer af samarbejde mellem skoler og virksomheder. Kortlægningen har givet indblik i kommunale organiseringer, strategier, arbejdsopgaver og typer af kommunalt understøttet skole-virksomhedssamarbejde. Endvidere er kommunale sv-medarbejderes erfaringer med at understøtte samarbejdet mellem skoler og virksomheder blevet undersøgt, og hvilke muligheder og udfordringer sv-medarbejderne oplever ved den kommunale forankring af samarbejdet. Det har været hensigten med kortlægningen, at den skal give kommuner indblik i og inspiration til, hvordan skole-virksomhedssamarbejde kan understøttes lokalt.

På baggrund af kapitel 2, 3, 4 og 5, der omhandler tendenser i den kommunale varetagelse af skole-virksomhedssamarbejde, kan følgende opsummeres:

Kommunernes målsætninger for skole-virksomhedssamarbejde beror overvejende på overvejelser om hyppigheden af samarbejdet, inddragelse af specifikke brancher eller mål om flere unge på erhvervsuddannelser. Målgruppen for samarbejde med virksomheder er overvejende udsko-lingen, om end der også udbydes skole-virksomhedssamarbejde til de øvrige klassetrin.

De kommunale sv-medarbejdere er ofte ansat som konsulenter og varetager for det meste andre opgaver foruden skole-virksomhedssamarbejde, medmindre sv-medarbejderen er ansat som erhvervsplaymaker. Sv-medarbejderne er typisk forankret i skoleforvaltninger eller børne- og ungeforvaltninger og har en tæt tilknytning til undervisnings- eller kulturbranchen. Samarbejde med forskellige aktører er udbredt, og sv-medarbejderne har ofte mange forskellige kontakter i både erhvervslivet og i skoleregi. En del kommuner samarbejder med brancheorganisationer eller erhvervsforeninger om kontakt til virksomheder eller igangsætning af projektforsøg.

Kommunerne varetager opgaver som i særdeleshed omfatter kontakt til virksomheder, udarbejdelse af samarbejdsforsøg og undervisningsmateriale samt koordinering og facilitering af forsøg, netværksgrupper og udviklingsarbejde.

Skole-virksomhedssamarbejde udmøntes på forskellige måder i kommunerne. Det kan bl.a. være et klassisk virksomhedsbesøg eller længerevarende projektforsøg, endagsarrangementer og byggeprojekter. Samarbejdet kan også integreres i valgfag eller i elevernes projektarbejde og erhvervspraktik. Kommunerne benytter typisk en kombination af aktiviteterne.

Kommunernes organisering af skole-virksomhedssamarbejde tager afsæt i de lokale kontekster. Der er imidlertid fællestræk i kommunernes organiseringer, der kan karakteriseres ved at være enten formaliseret, understøttende, projektorienteret, netværksorienteret, eksternt orienteret eller præget af en ad hoc-tilgang.

På baggrund af kapitel 6, der omhandler kommunale sv-medarbejderes erfaringer med skole-virksomhedssamarbejde, kan følgende opsummeres:

Der er en række muligheder ved, at skole-virksomhedssamarbejde har en kommunal forankring. På medarbejderniveau viser kortlægningen, at det er en fordel i den opsøgende virksomhedskontakt, når den kommunale sv-medarbejder har baggrund i erhvervslivet, mens det er en fordel i skolesamarbejdet, når sv-medarbejderen har baggrund i undervisningssektoren. Sv-medarbejdernes placeringer i forvaltninger har desuden indflydelse på, hvilke opgaver der prioriteres. Analysen viser også, at det kan være nødvendigt at understøtte sv-medarbejdernes opgaver og indsatserne med økonomiske midler.

Det er en fordel ved den kommunale forankring, at skole-virksomhedssamarbejdet kan systematiseres, hvilket sikrer, at alle skoler får mulighed for at samarbejde med virksomheder. Den centrale koordinering sikrer ligeledes, at undervisningen har en vis kvalitet. Kortlægningen viser også, at en stærk kommunalpolitisk opbakning kan styrke kontakten til erhvervslivet og medføre, at der efter kort tid bliver indgået virksomhedsaftaler til gavn for kommunens skoler.

I opstarten kan det være omfattende og tidskrævende at udvikle kommunens strategi for skole-virksomhedssamarbejdet, men tiden er godt givet ud, fordi strategiarbejdet styrker samarbejdsmulighederne og en helhedsorienteret indsats. Når skole-virksomhedssamarbejde understøttes kommunalt, er det nødvendigt at tage hensyn til og koordinere forskellige dagsordner i kommunen. Det kan være tidskrævende, men den tværgående koordinering giver også mulighed for konstruktiv sparring.

Kommunernes samarbejde med skolerne bærer præg af, at der er behov for at inspirere lærerne til aktivt at inddrage samarbejde med virksomheder i undervisningen. Det kan hjælpes på vej gennem erfaringsdeling og en tydelig rammesætning for samarbejdet. Det styrker desuden samarbejdet med lærerne, at tiltagene har en grad af medbestemmelse og fleksibilitet.

I kommunens indledende kontakt til virksomheder er det fordelagtigt at lægge vægt på virksomhedernes fordele ved at indgå samarbejde med skoler, mens kommunen selv kan reflektere over, om der ønskes aftaler med specifikke brancher. Endelig er det afgørende, at der forventningsafstemmes inden mødet med skolerne.

Litteraturliste

Deloitte & Engineer the Future (2016). *Skole-virksomhedssamarbejde – en del af løsningen*.

Deloitte Consulting & Engineer the Future.

Favrskov Kommune (2018). *Partnerskabsguide*. <https://www.favrskov.dk/sites/default/files/partnerskabsguide.pdf>. Set 13.11.18. Favrskov Kommune.

Hsieh, H. F. & Shannon, S. E. (2005). *Three approaches to qualitative content analysis*.

Qualitative Health Research, 15(9), 1277-1288.

Nationalt netværk af skoletjenester (2014). *Kommunernes understøttelse af kulturinstitutionernes undervisning*. Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling og Kulturministeriet.

Region Hovedstaden & LO Hovedstaden (2016). *Minianalyse om skole-virksomhedssamarbejde. En kortlægning af erfaringer, muligheder og udfordringer i forhold til samarbejde*. Region Hovedstaden & LO Hovedstaden.

UVM (2018). *Den åbne skole*. <https://uvm.dk/folkeskolen/laering-og-laeringsmiljoe/den-aabne-skole>. Set 13.11.18.

Litteratur til videre læsning

EVA (2018). *Skolernes samarbejde med erhvervslivet. Fokus på elevernes læring i den åbne skole*. Danmarks Evalueringsinstitut.

Deloitte (2014). *Den åbne skole*. Deloitte Consulting & Undervisningsministeriet.

Hjørring Kommune (2018). *Skole-virksomhedssamarbejde. Hjørringmodellen*. Hjørring Kommune, Børne- og Undervisningsforvaltningen.

KL (2015). *Læring i den åbne skole*. KL.

Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling, KL & DI (2015). *Skole-virksomhedssamarbejde i udskolingen*. Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling, Kommunernes Landsforening & Dansk Industri.

Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling, KL & DI (2015). *Skole-virksomhedssamarbejde i udskolingen. Guide til virksomheder*. Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling, Kommunernes Landsforening & Dansk Industri.

Bilag

Casebeskrivelser af kommunalt forankret skole-virksomhedssamarbejde

I dette bilag fremgår de 22 deltagende kommuners casebeskrivelser, hvor der kan læses videre om kommunale organiseringer, målsætninger, økonomi, arbejdsopgaver, samarbejde og målgrupper for skole-virksomhedssamarbejde. Beskrivelserne præsenteres i denne rækkefølge:

- Esbjerg Kommune
- Favrskov Kommune
- Faxe Kommune
- Fredericia Kommune
- Frederiksberg Kommune
- Frederikshavn Kommune
- Gentofte Kommune
- Halsnæs Kommune
- Hillerød Kommune
- Hjørring Kommune
- Jammerbugt Kommune
- Københavns Kommune
- Langeland Kommune
- Næstved Kommune
- Odense Kommune
- Odsherred Kommune
- Syddjurs Kommune
- Varde Kommune
- Viborg Kommune
- Aabenraa Kommune
- Aalborg Kommune
- Aarhus Kommune

Esbjerg Kommune (erhvervsplaymaker)

Indbyggertal: 116.032

Størrelse: 795,10 km²

Organisering

Varetagelsen af skole-virksomhedssamarbejdet i Esbjerg Kommune er placeret hos en erhvervsplaymaker, der er ansat i afdelingen skoleadministrationen, Esbjerg Kommune. Erhvervsplaymakeren er ansat på fuldtid i en toårig projektstilling. Kommunen er organiseret i fem forvaltninger, hvoraf Børn og Kultur er én af disse og rummer afdelingen skoleadministrationen. Erhvervsplaymakerens kommunale samarbejdspartnere er primært styregruppen, der er nedsat i forbindelse med oprettelsen af stillingen. I styregruppen indgår leder fra jobcentret, leder af ungdommens uddannelsesvejledere, skolechefen og chefen for erhvervsudvikling. Derudover samarbejder erhvervsplaymakeren med alle kommunens uddannelsesinstitutioner.

Målsætninger

Esbjerg følger desuden de nationalpolitiske målsætninger, som er fastsat med erhvervsuddannelsesreformen, om, at mindst 25 pct. skal vælge en erhvervsuddannelse efter 9. klasse eller 10. klasse i 2020, og at andelen i 2025 skal være på 30 pct. (<https://www.altinget.dk/misc/140224%20Aftaletkst.pdf>). Endvidere har Esbjerg en ikke offentligt tilgængelig målsætning for erhvervsplaymakerens arbejde om, at der på alle skoler i kommunen bliver etableret konkret samarbejde med erhvervslivet, og at alle 12.000 elever årligt er i kontakt med arbejdsmarkedet.

Økonomisk grundlag

Erhvervsplaymakeren er aflønnet af forvaltningen Børn og Kultur gennem en ekstra bevilling fra byrådet.

Arbejdsopgaver

Erhvervsplaymakerens vigtigste arbejdsopgaver er at etablere samarbejde mellem skoler og virksomheder samt understøtte udviklingen af undervisningsforløb med hjælp fra lærere, der bliver betalt for at udvikle forløb. Derudover understøtter erhvervsplaymakeren skolerne i at lave læseplaner, der inkluderer virksomhedsforløb og erhvervspraktik. Endelig arbejder erhvervsplaymakeren med at lave brobygning mellem grundskolen og uddannelsesinstitutionerne.

Samarbejde

Erhvervsplaymakeren samarbejder med distriktsledere i kommunen, afdelingsledere på skol-

erne, grundskolevejledere samt lærere fra udvalgte skoler. Derudover samarbejder erhvervsplaymakeren med virksomhedsledere og ansatte i kommunale virksomheder. Endelig indgår erhvervsplaymakeren i et netværk med erhvervsplaymakere fra andre kommuner.

Målgruppe

Målgruppen for skole-virksomhedssamarbejdet i kommunen er grundskolen, hvor fokus er på både indskoling, mellemtrin og udskoling. Der er imidlertid forskellige tiltag på de forskellige klassetrin.

Favrskov Kommune (pædagogisk konsulent)

Indbyggertal: 48.271

Størrelse: 540,30 km²

Organisering

Der er i Favrskov Kommune ansat en pædagogisk konsulent, som arbejder med åben skole, herunder med skole-virksomhedssamarbejde. Konsulenten er placeret i sekretariatet Børn og Skole, som er en af Favrskov Kommunes fire forvaltninger. Den pædagogiske konsulent er fastansat i en fuldtidsstilling.

Favrskov Kommune har ikke en fast struktur på skole-virksomhedssamarbejdet, da kommunen stadig er i undersøgelsesfasen og prøver forskellige ting af. Det er dog en høj politisk prioritet at etablere skole-virksomhedssamarbejde under åben skole. På nuværende tidspunkt er skole-virksomhedssamarbejdet organiseret gennem forskellige projekter. Ligeledes varetager skolerne decentralt opgaven med selv at etablere forløb med virksomheder med mulighed for støtte fra den pædagogiske konsulent. Skolerne indgår også selvstændigt i forløb med Den jyske Haandværkerskole, Århus TECH og Tradium i Randers.

Der er forankret et samarbejde mellem den pædagogiske konsulent, en erhvervskoordinator fra borgmestersekretariatet i kommunen, foreningen Erhvervsrådet og UU-vejledningen, som er organiseret i Arbejdsmarkedsforvaltningen. Kommunen afprøver et samarbejde med UU-vejledningen, Den jyske Haandværkerskole og Erhvervsrådet omkring at sende 30 skoleklasser på virksomhedsbesøg. Erhvervsrådet skaber kontakten til virksomhederne gennem deres medlemmer.

Favrskov Kommune er med i et ministerielt projekt om skole-virksomhedssamarbejde i samarbejde med Erhvervsrådet, skoleledere, lærere og forvaltningen. Projektet udmøntes i en partnerskabsguide og en række anbefalinger henvendt til skolerne på baggrund af erfaringer fra projektet (<https://www.favrskov.dk/sites/default/files/partnerskabsguide.pdf>). Guiden skal gøre skolerne skarpere på indholdet i og rammerne for samarbejde med virksomheder.

Derudover har kommunen projektet *Byg et hus*, der går ud på, at eleverne fra 3.-6. klasse kommer ud på erhvervsskolerne, bygger et hus til en start og hvert år får nye uddannelser fra erhvervsskolerne koblet på.

Målsætninger

Visionen for den åbne skole er, at elever i Favrskov Kommunes skoler skal have en varieret skoledag. De skal møde differentieret undervisning med mulighed for at blive udfordret fagligt, personligt og socialt og med mulighed for at lære på mange forskellige måder. Alle voksne omkring børn og unge tager ansvar for, at børnene trives og bliver så dygtige, de kan. Foreninger, kultur- og uddannelsesinstitutioner, erhvervsfolk og frivillige skal have let adgang til at bidrage kvalificeret

til børn og unges udvikling. Skolerne inddrager det omgivende samfund i arbejdet med at opfylde folkeskolens formål og fagenes mål. Målet med at inddrage lokalsamfundets ressourcer er at styrke elevernes omsætning af teori til praksis og på en engagerende måde at bidrage til alle elevers læring, trivsel og dannelse. Den åbne skole medvirker til at gøre eleverne motiverede og rustede til at vælge og gennemføre en ungdomsuddannelse.

Økonomisk grundlag

Den pædagogiske konsulent er aflønnet gennem en kommunal åben skole-pulje. Puljen tilføres 1,1 mio. kr. årligt. Det er konsulentens opgave at fordele midlerne på tiltag under åben skole. De bliver bl.a. brugt til forløb med forskellige kulturinstitutioner, musikskolen, billedskoler og projektet *Kend dit land*, indkøb af sikkerhedsudstyr til virksomhedsbesøg samt en transportpulje, hvor hensigten er, at skolerne kan søge midler til transportudgifter, når de skal besøge virksomheder eller andre eksterne læringsmiljøer. Der er yderligere afsat midler til forløb med Naturvidenskabernes Hus, der bruges til forløb til elever i 2., 4., 9. klasse og specialklasserne. I fremtiden er det tiltænkt, at flere af midlerne skal gå til skole-virksomhedssamarbejde og praktikforløb, ligesom der er planer om at søge flere midler til transport fra det kommunale budget. Derudover støtter kommunen Erhvervsrådet i et forpligtende samarbejde om at understøtte skole-virksomhedsopgaven.

Arbejdsopgaver

Den pædagogiske konsulent varetager forskelligartede opgaver. Relationsarbejde med samarbejdspartnere og organisering af samarbejdet står centralt. Det indebærer også at indgå i en arbejdsgruppe med fire skoleledere, deltage i temadage med virksomheder og besøge skoler og eksterne samarbejdspartnere. Konsulenten hjælper skolerne med didaktiske overvejelser i forbindelse med den åbne skole og virksomhedsforløbene. I samme stil har konsulenten haft tre møder med Erhvervsrådet med fokus på at dele viden om læring for i samarbejde at kunne organisere forløb, der lever op til de læringsmæssige krav. Konsulenten varetager også opgaver med at skabe systematik og udforme skemaer for forskellige klassetrin. Derudover er det en del af forvaltningens strategi, at konsulenten skal formidle succesfulde historier og varetage kommunikationsopgaver sammen med kommunens kommunikationsafdeling.

Samarbejde

Der bliver samarbejdet om skole-virksomhedssamarbejder i tre af kommunens forvaltninger, herunder Kultur- og fritidsforvaltningen. Konsulenten samarbejder desuden med skolechefen, UU og erhvervsskolerne. En vigtig samarbejdspartner er Erhvervsrådet, der etablerer kontakten til foreningens medlemmer, samt Den jyske Haandværkerskole, der videreformidler deres virk-

somhedssamarbejder.

Målgruppe

Målgruppen for skole-virksomhedssamarbejdet er hele grundskolen. Kommunen har fokus på, at de yngre elever skal have virksomheder på besøg på skolen, mens de ældre elever skal ud på virksomhedsbesøg. Derudover afholdes der *DM i Skills* for alle 8. klasserne i kommunen, hvor Den jyske Haandværkerskole, UU og skolerne har et samarbejde. Alle 8. klasseelever deltager desuden i den nationale *DM i Skills*. Endelig forventes det, at eleverne arbejder med uddannelse og job på alle klassetrin.

Faxe Kommune (skolekonsulent)

Indbyggertal: 36.139

Størrelse: 404,90 km²

Organisering

I Faxe Kommunes Ungeforvaltning er der ansat en skolekonsulent til at varetage opgaver i relation til åben skole. Skolekonsulenten er på barsel, og der er ingen vikar. Derfor har en kulturkonsulent fra Kultur- og Fritidsforvaltningen samt en naturvejleder overtaget en række opgaver på området.

Faxe Kommunes Kultur- og Fritidsforvaltning og Ungeforvaltning er på nuværende tidspunkt ved at udarbejde en strategi for åben skole, som skal behandles politisk i slutningen af 2018.

Målsætninger

Der er på nuværende tidspunkt ingen eksplicite målsætninger for skole-virksomhedssamarbejde, men der arbejdes på den kommende strategi for åben skole.

Økonomisk grundlag

Der vil i den kommende strategi for åben skole være afsat midler til gennemførelse af projekter mellem skole og forening samt erhvervslivet i forbindelse med skolebesøg. Pt. er der afsat 200.000 kr. årligt til en pulje om samarbejde mellem skole og forening.

Arbejdsopgaver

Faxe Kommune har en portal på Skolen i virkeligheden (<https://skolenivirkeligheden.dk/faxe>), hvor åben skole-forløb, herunder skole-virksomhedssamarbejde, formidles til kommunens skoler. Tilbuddene sendes også til ledelserne på skolerne. Det er skolekonsulentens opgave at sikre, at skolerne modtager tilbuddene og aktivt anvender dem. Eftersom skolekonsulenten er på barsel, har kulturkonsulenten, som også varetager strategisk arbejde i to politiske udvalg, overtaget denne opgave.

Samarbejde

Der er internt i kommunen et samarbejde mellem Kultur- og Fritidsforvaltningen og Ungeforvaltningen. Tilbuddene til åben skole sendes ud til skoleledelsen. Faxe Kommune arbejder på, at tilbuddene formidles direkte til faglærerne, da det på nuværende tidspunkt er en udfordring, at tilbuddene ikke når ud til lærerne.

Målgruppe

Målgruppen for skole-virksomhedssamarbejde er alle klassetrin.

Fredericia Kommune (pædagogisk konsulent)

Indbyggertal: 51.326

Størrelse: 133,60 km²

Organisering

Varetagelsen af skole-virksomhedssamarbejdet i Fredericia Kommune består af flere elementer. Det består af en åben skole-portal, hvor en pædagogisk konsulent fra afdelingen Center for Pædagogisk Viden og Udvikling i Børn og Unge udvikler tilbud med det lokale erhvervsliv. Der er fælles kommunale strategier for børn på 0-18 år, herunder Strategi for en Grøn Generation og Strategi for teknologi og digital dannelse. Virksomhedssamarbejdet indebærer også fagområdet uddannelse og job, som varetages af UU-vejledere fra Ungdommens Uddannelsesvejledning Lillebælt. UU udvikler materialer og arbejder tæt sammen med udkolingen. Ligeledes består det af tidsafgrænsede projekter såsom *Industrien som karrierevej* og *Coding Class*. Hertil kommer *InnoCamp*, et fælles læringsmiljø (tre dage) på tværs af udkolingskolerne og ungdomsuddannelserne med inddragelse af virksomheder samt diverse talentforløb. Der er ansat en pædagogisk konsulent i Center for Pædagogisk Viden og Udvikling i afdelingen Børn og Unge, og derudover er varetagelsen af skole-virksomhedssamarbejdet fordelt på forskellige medarbejdere i projekterne, strategierne og forløbene.

Målsætninger

Kommunen har en målsætning om en sammenhængende børne- og ungepolitik, som indebærer et mangfoldigt læringsmiljø, en spændende, afvekslende og udfordrende hverdag for alle børn i dagtilbud, skoler og fritidstilbud. Det indebærer, at virksomheder, arbejdsmarkedet og foreninger løbende indbydes til samarbejde for i fællesskab at etablere meningsfulde læringsforløb og motivere elevernes uddannelsesvalg.

Økonomisk grundlag

Både kommunens afdeling Børn og Unge, Business Fredericia og UU-Lillebælt finansierer medarbejdertimer, og derudover tilføres skole-virksomhedssamarbejdet i perioder puljemidler samt sponsorater fra lokale erhvervsvirksomheder.

Arbejdsopgaver

Den pædagogiske konsulent varetager bl.a. opgaver med at etablere kontakt, afklare og beskrive indhold, herunder annonceringer på den kommunale portal for tilbud i åben skole. Lærere eller pædagoger indgår selv aftaler og gennemfører forløb i åben skole i samarbejde med eksterne partnere i virksomhederne. Under de kommunale strategier arbejder naturvejlederen og kon-

sulenter bl.a. med etablering af kontakt, afklaring og indholdsbeskrivelser. I projektet *Industrien som karrierevej* arbejder projektledelsen Trekantområde Danmark i samarbejde med Business Fredericia og lærere med match af virksomheder og skoleklasser, opfølgning, evaluering, fælles udvikling af undervisningsmateriale samt planlægning og opfølgning. I det årlige tematiske forløb *InnoCamp* arbejder en projektleder og lærerkoordinator med udvikling af fem cases sammen med fem forskellige virksomheder samt med koordinering og formidling.

Samarbejde

Der er en bred vifte af samarbejdspartnere i de forskellige dele af kommunens varetagelse af skole-virksomhedssamarbejdet. Samarbejdspartnere dækker over lærere på forskellige skoler, UU-Lillebælt, naturvejledere, en bæredygtighedskonsulent fra Natur og Miljø, Trekantområde Danmark, Business Fredericia og projektledere. Børn og Unge indgår i øvrigt som sparringspartnere gennem konsulentbistand m.m. i forhold til understøttelse af fagområdet uddannelse og job fra 0.-6. klasse, hvorefter UU-Lillebælt tager over i udskoling.

Målgruppe

Målgruppen er skoleelever på alle klassetrin, herunder specialklasser. Dog med en overvægt af projekter og samarbejder målrettet 5.-10. klasse.

Frederiksberg Kommune (ungekonsulent)

Indbyggertal: 104.410

Størrelse: 8,70 km²

Organisering

Varetagelsen af skole-virksomhedssamarbejdet i Frederiksberg Kommune er placeret hos en ungekonsulent, der er ansat i skoleafdelingen, Frederiksberg Kommune. Ungekonsulenten er ansat på fuldtid i en ikke tidsbegrænset periode. Frederiksberg Kommune består af fire områder under kommunaldirektøren, hvoraf børne- og ungeområdet er ét af disse. Under børne- og ungeområdet findes skoleafdelingen. Ungekonsulentens samarbejdspartnere er primært ungdommens uddannelsesvejleder i Ungecenter Frederiksberg og kommunale pædagogiske konsulenter fra skoleafdelingen.

Målsætninger

Frederiksberg Kommune har på nuværende tidspunkt ingen eksplicite målsætninger specifikt for skole-virksomhedssamarbejdet. Kommunen følger Folkeskolelovens §3, Stk. 4. om, at virksomhedssamarbejde skal være en del af den åbne skole (<https://www.retsinformation.dk/forms/R0710.aspx?id=196651>), og at alle elever på hhv. 2., 4., 8. og 9. klassetrin skal arbejde med job og uddannelse i uge 47, hvor der indgår virksomhedsforløb med målsætningen om at bidrage til elevernes kendskab til arbejdsliv.

Økonomisk grundlag

Ungekonsulenten er ansat i skoleafdelingen, der står for den fulde aflønning af konsulenten.

Arbejdsopgaver

Ungekonsulenten varetager flere forskellige opgaver i skoleafdelingen, herunder arbejdet med skole-virksomhedssamarbejdet, som udgør en af mange opgaver. Arbejdsopgaverne i relation til skole-virksomhedssamarbejdet dækker over at etablere kontakt mellem skoler og virksomheder samt at fungere som bindeled mellem virksomheder, arbejdsmarkedsafdelingen i Frederiksberg Kommune, skoler og ungdommens uddannelsesvejledere.

Samarbejdspartnere

Ungekonsulenten samarbejder primært med pædagogiske ledere på skolerne, virksomhedskonsulenter og skolelærere.

Målgruppe

Målgruppen for skole-virksomhedssamarbejdet i kommunen er grundskolen, hvor fokus er på alle klassetrin og fag. I skoleåret 2018 og 2019 vil der desuden være pilotprojekter for udvalgte klassetrin i "karrierelæring" og "minipraktik" etableret i et samarbejde mellem skoler, forvaltning, virksomhedskonsulenter og ungdommens uddannelsesvejledere.

Frederikshavn Kommune (erhvervsplaymaker)

Indbyggertal: 60.140

Størrelse: 651,40 km²

Organisering

Varetagelsen af skole-virksomhedssamarbejdet i Frederikshavn Kommune er placeret hos en erhvervsplaymaker, der er ansat i Center for Børn og Skole, Frederikshavn Kommune. Erhvervsplaymakeren er ansat på fuldtid for en ikke tidsbestemt periode. Kommunen er organiseret i 16 administrative centre med tilhørende institutioner, hvoraf Center for Børn og Skole er ét af disse centre. Erhvervsplaymakerens kommunale samarbejdspartnere er primært konsulenter fra det kommunale center Udvikling og Erhverv.

Målsætninger

Frederikshavn Kommunes uddannelsesstrategi danner rammen om erhvervsplaymakerens arbejde. Et af målene heri er, at 45 pct. af en ungdomsårgang skal vælge en erhvervsfaglig uddannelse for at sikre kompetencer og kvalificeret arbejdskraft til det lokale erhvervsliv (<https://frederikshavn.dk/media/1465/uddannelsesstrategien-nutidens-boern-og-unge-fremtidens-medarbejdere.pdf>).

Økonomisk grundlag

Erhvervsplaymakeren er aflønnet af Center for Børn og Skole, Center for arbejdsmarked og Center for Økonomi og Personale, der hver bidrager med en tredjedel af lønnen.

Arbejdsopgaver

Erhvervsplaymakerens vigtigste arbejdsopgaver er at etablere samarbejde mellem skoler og virksomheder samt understøtte udviklingen af undervisningsforløb og læremidler. Derudover deltager erhvervsplaymakeren i arrangementer, der inddrager skoler og virksomheder. Endelig har erhvervsplaymakeren en koordinerende funktion på projekter, der igangsættes af erhvervsskolerne i kommunen.

Samarbejdspartnere

Erhvervsplaymakeren samarbejder med distriktsledere i kommunen, afdelingsledere på skolerne samt lærere fra udvalgte skoler. Derudover samarbejder erhvervsplaymakeren med virksomhedsledere og ansatte i kommunale virksomheder. Endelig har erhvervsplaymakeren også samarbejde med pædagogiske konsulenter samt erhvervsplaymakere fra andre kommuner.

Målgruppe

Målgruppen for skole-virksomhedssamarbejdet i kommunen er grundskolen, hvor fokus primært er på udskoling (7.-10. klasse). Der findes imidlertid også eksempler på skole-virksomhedssamarbejde med mellemtrinnet.

Gentofte Kommune (udviklingskonsulent)

Indbyggertal: 75.803

Størrelse: 25,60 km²

Organisering

Gentofte Kommune har ansat en udviklingskonsulent i skoleafdelingen, som bl.a. varetager opgaver i relation til skole-virksomhedssamarbejde på udskolingsområdet.

Gentofte Kommune udvikler på nuværende tidspunkt deres organisering af udskolingsområdet, herunder organisering af skole-virksomhedssamarbejde. Det sker igennem et Opgaveudvalg, der stiller forslag til udskolingens form under projektet *MIT Campus Gentofte*, som forventes vedtaget i kommunalbestyrelsen i oktober 2018. I de nye forslag er der bl.a. fokus på samarbejde skolerne imellem og samarbejde med omverdenen, herunder virksomheder. Opgaveudvalget tager bl.a. udgangspunkt i kommunens tidligere erfaringer, hvor en medarbejder opdyrkede et netværk med erhvervslivet og lavede konstellationer med skoler, som på skift indgik i samarbejdsforløb med virksomheder. Der blev også igangsat mindre indsatser. Konsulenten faciliterer Opgaveudvalget. Konsulenten sidder også med i et fast udvalg for åben skole, som har til formål at sætte retning og overblik, sikre videreudvikling, forankring og sparring samt en tydelig kommunikation for alle parter i den åbne skole.

Gentofte Kommune har på nuværende tidspunkt også organiseret skole-virksomhedssamarbejde i en række tiltag. Kommunen har fx ændret erhvervspraktikken for 8. klasserne med konceptet #virkelighedensskole, der indebærer, at eleverne i samarbejde med virksomhederne skal løse en autentisk problemstilling. Kommunen har forrige år etableret kontakt og planlagt forløbene, mens det er planen, at eleverne selv kontakter virksomhederne fremover. Derudover skal 9. klasserne arbejde med "Den innovative projektopgave", hvor eleverne finder en problemstilling og samarbejder med parter i den virkelige verden, fx en virksomhed, om at løse problemstillingen.

Derudover kan der i andre afdelinger i kommunen være medarbejdere, der har berøring med skole-virksomhedssamarbejde inden for en løsere ramme, fx har der været et forløb i samarbejde med Aarstiderne, som konsulenten ikke har været inde over.

Målsætninger

Gentofte Kommune har ingen eksplicitte målsætninger for skole-virksomhedssamarbejdet. Kommunen tager dog afsæt i Undervisningsministeriets nationale mål for den åbne skole og supplerer med et fokus på kreativitet, iværksætterier og et internationalt perspektiv. Målsætningerne skal revitaliseres i løbet af efteråret 2018. Derudover er der en ikke-nedskrevet målsætning om, at eleverne skal have større kendskab til jobmuligheder.

Økonomisk grundlag

Konsulenten er aflønnet af kommunen. Der er ingen specifikke puljer tilknyttet skole-virksomhedssamarbejde i kommunen.

Arbejdsopgaver

Udviklingskonsulentens arbejdsopgaver består af at deltage i og facilitere de to udvalg samt koordinere og planlægge projekter. Derudover har der været en opgave i at opsamle erfaringer fra initiativer på skolerne.

Samarbejde

Konsulenten samarbejder primært gennem de to udvalg. I udvalget for åben skoler er der to konsulenter repræsenteret fra kommunens kulturafdeling og skoleafdeling samt skoleledere, en viceleder, pædagogrepræsentanter og lærerrepræsentanter fra kommunens skoler.

Målgruppe

Målgruppen for skole-virksomhedssamarbejdet er i øjeblikket primært udskoling.

Halsnæs Kommune (projektleder)

Indbyggertal: 31.168

Størrelse: 121,90 km²

Organisering

Halsnæs Kommune har i perioden 2017-2019 et projekt støttet med midler fra UVM-puljen til åben skole. Som en del af dette projekt er der skabt et fundament for skole-virksomhedssamarbejde i kommunen. Der er ansat en projektleder, som har udviklet og afprøvet undervisningsmateriale til undervisningsforløb i samarbejde med virksomheder. Lærerne kan hente materialet på kommunens portal på Skoletjenestens hjemmeside, men der er ikke faste samarbejdsaftaler med virksomheder.

Der er i Halsnæs Kommune planer om flere samarbejder om skole-virksomhedssamarbejde, men der mangler et samlende organ og budget til det. Derfor udgør skole-virksomhedssamarbejdet på nuværende tidspunkt mindre indsatser, hvoraf det meste stadig er i opstartsfasen, samt det projektudviklede undervisningsmateriale. Halsnæs Kommunes vækstafdeling har i samarbejde med et erhvervsnetværk og skolerne gennemført messen BeUbeCool med et formål om at præsentere eleverne for et rigt lokalt erhvervsliv med forskellige jobmuligheder. Arrangementet var faciliteret og finansieret gennem en partnerskabsaftale med blandt andre DI.

Halsnæs Kommune har en idé om til næstkommende skoleår at udarbejde et kursusforløb målrettet lærere i kommunen, hvor de bliver introduceret til og besøger fem til otte virksomheder med bl.a. læringsforløb til eleverne, for dermed at inspirere dem til at inddrage virksomhedsbesøg i deres undervisning på alle klassetrin. Kommunen vil derudover udvikle på den viden, de har om, at forældre er vigtige uddannelsesvejledere for de unge.

Der er fra Halsnæs Kommune ingen tilknyttede ressourcer, puljer, transport eller lignende.

Målsætninger

Halsnæs Kommune har ingen eksplicite målsætninger for skole-virksomhedssamarbejde. Kommunens forløb er gennemført med et mål om lokal identitet og stolthed samt at udbrede elevernes kendskab til det lokale erhvervsliv. Ligeledes har kommunen et mål om at få flere unge borgere i Halsnæs Kommune til at tro på en fremtid i Halsnæs. Halsnæs Kommunes samarbejdsaftale med blandt andre DI har desuden forpligtet dem til at arbejde for, at flere unge vælger en erhvervsuddannelse.

Økonomisk grundlag

Kommunen finansierer ikke medarbejdertimer. Kommunens erhvervsrådgiver er optaget af at søge samarbejde med skoleafdelingen og Unge- og Kulturcenteret, men der er på nuværende

tidspunkt ikke budget hertil. Projektlederen aflønnes af midler fra UVM-puljen til åben skole.

Arbejdsopgaver

Projektlederen har udviklet undervisningsforløb og -pakker med fokus på virksomheder, hvor et af dem kombineres med lokalhistorisk undervisning. Undervisningsmaterialet inkluderer bl.a. elevark, interviewspørgsmål og materiale til før- og efterbehandling. Forløbene er testet og afprøvet på forskellige klassetrin. Projektlederen vejleder sommetider lærere i kontakten til virksomheder.

Samarbejde

Der er samarbejde på tværs af kommunale afdelinger. På nuværende tidspunkt er der ved at blive igangsat nogle små tiltag omkring skole-virksomhedssamarbejde centreret omkring en erhvervskonsulent, kulturtjenesten, som varetager UVM-projektet, samt Unge- og Kulturcenteret.

Målgruppe

Undervisningsmaterialet udviklet under UVM-projektet til skole-virksomhedssamarbejde er målrettet 3.-5. klasse samt 6.-10. klasse. Kommunen vil fremadrettet have et særligt uddannelsesfokus for 6.-7. klasse, men der arbejdes også med dette på andre klassetrin.

Hillerød Kommune (udviklingskonsulent)

Indbyggertal: 50.650

Størrelse: 213,50 km²

Organisering

Varetagelsen af skole-virksomhedssamarbejdet i Hillerød Kommune er placeret hos en udviklingskonsulent, der er ansat i Skoleafdelingen, Hillerød Kommune. Konsulenten er ansat på fuldtid i et barselsvikariat, men stillingen er ikke tidsbegrænset. Hillerød Kommune består af tre overordnede afdelinger: 1. Teknik, 2. Job, social og sundhed og 3. Børn, skoler og familier. Skoleafdelingen hører under sidstnævnte. Konsulentens samarbejdspartnere er primært skoleafdelingens pædagogiske konsulent.

Målsætninger

Hillerød Kommune har i kommunens politik på skoleområdet en formuleret målsætning om, at den enkelte skole indgår i partnerskaber som led i åben skole. Herunder mindst én partnerskabsaftale med en erhvervsvirksomhed (<https://www.hillerod.dk/media/262327/hilleroed-kommunes-skolepolitik-2016-2020.pdf>).

Økonomisk grundlag

Konsulenten er ansat i skoleafdelingen i Hillerød Kommune, der står for den fulde aflønning af konsulenten.

Arbejdsopgaver

Udviklingskonsulenten har mange forskellige arbejdsopgaver i relation til åben skole, herunder skole-virksomhedssamarbejde, som udgør en mindre del. Konsulentens vigtigste arbejdsopgaver i relation til skole-virksomhedssamarbejdet er at etablere kontakt til virksomheder og sikre, at de forløb, skoler og virksomheder tilbydes at indgå i, er relevante, anvendelige og af høj værdi for begge parter. Derudover arbejder konsulenten med at opsøge viden, skabe forbindelse mellem skoler og virksomheder, udarbejde samarbejdskontrakter og evaluere undervisningsforløb.

Samarbejde

Udviklingskonsulenten samarbejder primært med skoleledere og lærere via det kommunale PLC-netværk fra kommunens skoler. Kommunen er i en etableringsfase og tænker at udbygge samarbejdet med eksterne parter på sigt.

Målgruppe

Den primære målgruppe er udkolning og potentielt i mindre udstrækning mellemtrin.

Hjørring Kommune (erhvervsplaymaker)

Indbyggertal: 65.257

Størrelse: 926,80 km²

Organisering

Varetagelsen af skole-virksomhedssamarbejdet i Hjørring Kommune er placeret hos en erhvervsplaymaker, der er ansat i Børne- og Undervisningsforvaltningen, Hjørring Kommune. Erhvervsplaymakeren er ansat på fuld tid for en ikke tidsbegrænset periode. Børne- og Undervisningsforvaltningen består af tre sektorer: Skoleområdet, Dagtilbudsområdet og Børne- og Familieområdet. Erhvervsplaymakeren arbejder først og fremmest ind i Skoleområdet. Erhvervsplaymakerens kommunale samarbejdspartnere er primært uddannelsesvejledere og virksomhedsservice, der begge er placeret i Arbejdsmarkedsforvaltningen, samt Hjørrings Erhvervscenter og erhvervsforeningen Erhverv Hjørring.

Målsætninger

Hjørring Kommune har ingen eksplicite målsætninger for skole-virksomhedssamarbejdet. Kommunen følger imidlertid nationalpolitiske målsætninger, som er fastsat med erhvervsuddannelsesreformen, om, at mindst 25 pct. skal vælge en erhvervsuddannelse efter 9. klasse eller 10. klasse i 2020, og at andelen i 2025 skal være på 30 pct. (<https://www.altinget.dk/misc/140224%20Aftaletekst.pdf>). Det betyder, at kommunen gerne vil understøtte unges kendskab til forskellige erhverv og erhvervsuddannelser, således at flere unge vælger og gennemfører en erhvervsuddannelse.

Erhvervsplaymakeren har som personlig målsætning, at alle klasser fra 7. klasse til 10. klasse har minimum et skole-virksomhedssamarbejde om året.

Hjørring Kommune har indgået en partnerskabsaftale med LO, EUC Nord (erhvervsskole), Dansk Industri og Dansk Byggeri, hvori målet er at få flere unge til at vælge en erhvervsuddannelse (<https://www.danskbyggeri.dk/media/31185/partnerskabsaftale-eud-hjoerring-ver-tilunderskrift.pdf>).

Økonomisk grundlag

Erhvervsplaymakeren er ansat af Børne- og Undervisningsforvaltningen, der står for den fulde aflønning af erhvervsplaymakeren.

Arbejdsopgaver

Erhvervsplaymakerens vigtigste arbejdsopgave er at etablere samarbejde mellem skoler og virksomheder gennem samarbejde med lærere, skoleledere og ansatte i virksomheder. Herunder

at facilitere forventningsafstemning og udvikling af undervisningsforløb. Derudover arbejder erhvervsplaymakeren strategisk med samspillet mellem de involverede forvaltninger og det politiske niveau i kommunen.

Samarbejdspartnere

Erhvervsplaymakeren samarbejder med skoledistriktsledere i kommunen, ledere for udskolingen (7.-10. klasse) samt lærere fra udvalgte skoler. Derudover samarbejder erhvervsplaymakeren med virksomhedsledere og ansatte i kommunale virksomheder. Endelig har erhvervsplaymakeren et tæt samarbejde med Nationalt netværk af skoletjenesters regionale koordinator i Nordjylland.

Målgruppe

Målgruppen for skole-virksomhedssamarbejdet i kommunen er grundskolen, hvor fokus primært er på udskolingen (7.-10. klasse).

Jammerbugt Kommune (uddannelseskoordinator)

Indbyggertal: 38.638

Størrelse: 864,10 km²

Organisering

På nuværende tidspunkt er Jammerbugt Kommunes skole-virksomhedssamarbejde i høj grad forankret lokalt – nogle steder med hjælp fra PLC-medarbejdere, nogle steder varetager lærerne selv opgaven, og nogle steder (i udskolingen) hjælper den lokale UU-vejleder med at understøtte arbejdet. I dag er en del af aktiviteterne forankret i det kommunale arbejde omkring projekterne *Liv i by og skole* og *Fra idé til læring*, som tager udgangspunkt i samarbejde mellem skole og lokalsamfund. Per 1. juni 2018 er der ansat en uddannelseskoordinator, der er forankret i Skole- og dagstilbudsafdelingen. Uddannelseskoordinatoren er i gang med at skabe et overblik over, hvad der gøres pt. og hvordan.

Målsætninger

Kommunen har ingen eksplicite målsætninger for skole-virksomhedssamarbejdet. Der har i perioden 2016-2018 været en målsætning om udvikling af 12-24 undervisningsforløb per år i regi af *Liv i by og skole*. I skoleudviklingsplanen for 2018/2019 – 2019/2020 er der fokus på, at flere unge skal vælge en erhvervsfaglig uddannelse. Dette skal bl.a. ske gennem ansættelsen af uddannelseskoordinatoren og gennem et øget samarbejde mellem UU og skolevæsenet, der har til formål at oplyse, inspirere og motivere de unge til at vælge en erhvervsfaglig uddannelse. Inspirationen og motivationen kommer gennem mødet med dels uddannelserne, dels med øget praksisorienteret undervisning.

Økonomisk grundlag

Uddannelseskoordinatoren er aflønnet i Skole- og dagtilbudsafdelingen. Projektet *Liv i by og skole* er finansieret gennem puljemidler fra Undervisningsministeriet.

Arbejdsopgaver

Uddannelseskoordinatoren har en opgave i at skabe overblik og sikre sammenhæng i de indsats-er, der iværksættes. Uddannelseskoordinatoren skal også være med til at skabe et tilbud og sikre, at alle får muligheder for at deltage i skole-virksomhedssamarbejde. Deri kan ligge opdyrkelse af virksomhedsdatabase, undervisningsforløb, undervisningsmateriale m.m.

Samarbejde

Uddannelseskoordinatoren samarbejder på nuværende tidspunkt med relevante aktører fra

skolerne, som kan dække over skoleledere, afdelingsledere, lærere, PLC-medarbejdere og UU.

Målgruppe

Målgruppen for Jammerbugt Kommunes skole-virksomhedssamarbejde vil som udgangspunkt være mellemtrin og udskoling, men der vil også laves tilbud, der retter sig mod indskoling og specialklasserne.

Københavns Kommune (læringskonsulent)

Indbyggertal: 613.288

Størrelse: 86,60 km²

Organisering

Varetagelsen af skole-virksomhedssamarbejdet i Københavns Kommune er placeret hos to læringskonsulenter i Fagligt Center i Børne- og Ungdomsforvaltningen. Begge læringskonsulenter er ansat i fuldtidsstillinger, men kun halvdelen af deres tid anvendes på åben skole, herunder skole-virksomhedssamarbejde. Den ene konsulent varetager koordinerende opgaver, mens den anden konsulent understøtter et enkelt projekt. Arbejdet med skole-virksomhedssamarbejde er primært organiseret omkring flere indsatser eller virksomhedsforløb, som koordineres af konsulenten.

Kommunen har bl.a. fokus på fagfeltet, de kalder kompetencer til fremtiden, som omhandler det digitale område, innovation og entreprenørskab. Herunder har de eksempelvis forløbet *Coding Class*, som er et samarbejde mellem skoleklasser og it-branchen med kodning som værktøj. Københavns Kommune har bl.a. også en indsats, der hedder *Byg Din By*, som indebærer, at eleverne arbejder med byplanlægning og løbende kommer i kontakt med forskellige fagligheder. Kommunens organisering af skole-virksomhedssamarbejder er på nuværende tidspunkt under forandring.

Målsætninger

Københavns Kommune har på nuværende tidspunkt ingen specifikke målsætninger for skole-virksomhedssamarbejde. De forventer dog, at der vedtages en målsætning om, at alle elever skal have samarbejdet med en virksomhed, inden de går ud af folkeskolen.

Økonomisk grundlag

Begge læringskonsulenter er aflønnet af Københavns Kommune. Derudover har kommunen mulighed for at tilføre nogle virksomhedsforløb, ofte de længerevarende, midler fra en central pulje.

Arbejdsopgaver

Læringskonsulenternes vigtigste arbejdsopgaver er at etablere kontakt mellem skoler og virksomheder, koordinere samarbejdet, udarbejde samarbejdskontrakter, lave koncepter for samarbejdet og udvikle undervisningsforløb. Det er planen, at de etablerede virksomhedsforløb på sigt skal fremgå af kommunens åben skole-portal.

Samarbejde

Læringskonsulenternes kommunale samarbejdspartnere er primært Ungdommens Uddannelsesvejledning (UU), som organiserer udskolingens erhvervspraktik. Læringskonsulenterne samarbejder også med lærere fra kommunens skoler og Københavns Kommunes ungdomsskole. Den ene konsulent har en koordinerende rolle i UU's og ungdomsskolens indsatser og kobler eksempelvis virksomheder på ungdomsskolens forløb. Derudover samarbejder konsulenterne med virksomhedsledere og ansatte i virksomheder i kommunen samt eksterne konsulenter.

Målgruppe

Målgruppen for skole-virksomhedssamarbejde i kommunen er samtlige grundskoler med særligt fokus på udskoling og mellemtrin.

Langeland Kommune (pædagogisk konsulent)

Indbyggertal: 12.641

Størrelse: 289,20 km²

Organisering

Langeland Kommune har ansat en pædagogisk konsulent i en tidsbegrænset fuldtidsstilling, som arbejder med åben skole, herunder med opgaver i relation til skole-virksomhedssamarbejde.

Det er hensigten, at åben skole-tilbud, inklusiv samarbejdstilbud med virksomheder, skal samles på en portal for Langeland Kommune på Skoletjenestens hjemmeside. På nuværende tidspunkt er der samarbejdsaftaler i mere eller mindre formaliserede udgaver på forskellige skoler. Konsulenten skal udvikle og kvalificere disse samarbejdsaftaler under åben skole. Arbejdet med åben skole bliver årligt fulgt op på politisk.

Kommunen har også erhvervspraktik for udskolingselever, som varetages af den ene skole på øen, som har en udskoling. Erhvervspraktikken er obligatorisk for 8. og 9. klasserne, men er også en mulighed for 7. klasseelever. Skolen opfordrer virksomheder til at indgå i samarbejde og tilmelde sig en ordning for praktik.

Derudover samarbejder Langeland Kommune med Svendborg Kommune om endagsarrangementet *Åben virksomhed*. *Åben virksomhed* afvikles af Svendborg Kommune og består af samarbejde mellem Svendborg Kommune og virksomheder fra både Svendborg, Langeland og Ærø. På dagen har kommunens 8.-10. klasseelever mulighed for at komme på to virksomhedsbesøg af ca. en times varighed per besøg. Arrangementet er valgfrit og henvender sig til elever, som er usikre på uddannelsesvalg og jobmuligheder. Organiseringen af arrangementet er således placeret i Svendborg Kommune, som har tilknyttet en styregruppe bestående af parter fra kommunen, UU Sydfyn og Svendborg Rotary Klub.

Målsætninger

Langeland Kommune har ingen eksplicite målsætninger for skole-virksomhedssamarbejdet. Kommunen har dog en ungestrategi og -indsats for unge med ekstra behov, hvor samarbejdet med virksomheder og eksterne samarbejdspartner indgår som en strategi for oplysning og kendskab til job og uddannelse. Langeland Kommune tager derudover udgangspunkt i folkeskoleloven i arbejdet med skole-virksomhedssamarbejde i forhold til at åbne skolerne op mod omverdenen og sætte skolerne i spil med virkeligheden udenfor.

Økonomisk grundlag

Den pædagogiske konsulent er aflønnet i kommunen. Der er ikke fastsat en økonomisk ramme for udviklingen af åben skole og portalen.

Svendborg Kommune finansierer udarbejdelse af et virksomhedskatalog og planlægning af virksomhedsbesøg i relation til *Åben virksomhed*.

Arbejdsopgaver

Den pædagogiske konsulent har koordinerende og udviklende arbejdsopgaver. I arbejdet med kommunens portal på Skoletjenesten afklarer konsulentens skolernes lokale samarbejder med virksomheder, samler op på erfaringer og varetager portalen på Skoletjenesten. På sigt skal de eksisterende tilbud af den højeste kvalitet kanoniseres, så alle skolerne kan benytte dem.

I relation til virksomhedsbesøgene organiseret af Svendborg Kommune i *Åben virksomhed* er konsulent blot kontaktperson på Langeland, og varetager dermed ikke specifikke arbejdsopgaver.

Samarbejde

Konsulent samarbejder primært med skoler og skolernes samarbejdspartnere.

Målgruppe

Skole-virksomhedssamarbejdet organiseret på portalen og skolerne henvender sig til alle klassetrin. *Åben virksomhed* er målrettet elever i 8.-10. klasse.

Næstved Kommune (pædagogisk konsulent)

Indbyggertal: 82.937

Størrelse: 676,80 km²

Organisering

Varetagelsen af skole-virksomhedssamarbejdet i Næstved Kommune er placeret hos to pædagogiske konsulenter, der er ansat i Center for Dagtilbud og Skole. Begge konsulenter er ansat på fuldtid i en ikke tidsbegrænset periode. Næstved Kommune består af 10 centre, 8 fagcentre og 2 tværgående centre. Center for Dagtilbud og Skole er et af de 8 fagcentre. De pædagogiske konsulenter samarbejdspartnere er primært Center for Kultur og Borgerservice, der er et andet af kommunens fagcentre.

Målsætninger

Næstved Kommune har ingen eksplicitte målsætninger specifikt for skole-virksomhedssamarbejdet. Et kommissorium for uddannelse og job har udarbejdet anbefalinger til virksomhedsledere og lærere, der skal styrke uddannelse og job som obligatorisk emne fra 0.-9. klasse – bl.a. gennem systematisk samarbejde med virksomheder. Kommunen har *Projekt Virksomhedsudfordringer*, som arrangeres i samarbejde med flere ungdomsuddannelser. Her arbejder elever fra udskolingen innovativt med lokale virksomheders aktuelle og reelle udfordringer. Kommunen arbejder imidlertid også med strategien Grøn Generation, der fokuserer på, hvordan kommunen kan koble undervisningen og læringsmålene for innovation og bæredygtighed med konkrete problemstillinger, fx i samarbejde med virksomheder, for at skabe en bæredygtig samfundsudvikling (<http://groengeneration.danishsciencefactory.dk/>).

Økonomisk grundlag

De to pædagogiske konsulenter er ansat af Center for Dagtilbud og Skole, der står for den fulde aflønning af medarbejderne.

Arbejdsopgaver

De pædagogiske konsulenter har mange forskellige arbejdsopgaver, hvoraf arbejdet med åben skole, herunder skole-virksomhedssamarbejdet, udgør en mindre del. Konsulenternes primære arbejdsopgaver i forbindelse med skole-virksomhedssamarbejdet er at opsøge virksomheder og lave aftaler om samarbejde. Pt. er der ekstra fokus på etablering af samarbejder med virksomheder, der understøtter erhvervsrettede uddannelser, da kommunen skal være vært for *DM i Skills* i 2019. Der arbejdes på at finde samarbejdspartnere til alle forløb beskrevet i undervisningsmaterialet *Fang erhvervsuddannelserne* (<https://skillsdenmark.dk/dm-i-skills/dm-i-skills-2018/>)

fang-erhvervsuddannelserne/). Derudover arbejder de pædagogiske konsulenter med at facilitere skole-virksomhedssamarbejdet, der kan understøtte de fællesfaglige mål i naturfag. Kommunen har en åben skole-portal, hvor lærere kan se, hvilke virksomheder der tilbyder at samarbejde.

Samarbejdspartnere

De pædagogiske konsulenter samarbejder med åben skole-ambassadører (repræsentanter fra alle kommunens skoler), pædagogiske læringscentre, en ledernetværksgruppe for udkolingen (afdelingsledere) samt lærere fra udvalgte skoler. Lærerne bliver frikøbt gennem puljemidler, således at de kan tage på virksomhedsbesøg og blive introduceret til skole-virksomhedssamarbejdets muligheder. Derudover samarbejder de pædagogiske konsulenter med virksomhedsledere og ansatte i virksomhederne i kommunen. Endelig samarbejder de pædagogiske konsulenter med Næstved Erhverv, hvor de jævnligt inviteres med i forskellige fora.

Målgruppe

Målgruppen for skole-virksomhedssamarbejdet i kommunen er grundskolen, hvor fokus er på alle klassetrin og fag. Pt. er der dog særligt fokus på udkolingen pga. *DM i Skills 2019*.

Odense Kommune (fagkonsulent)

Indbyggertal: 202.348

Størrelse: 305,60 km²

Organisering

Odense Kommune har ansat en fagkonsulent i skoleafdelingen under Børn- og Ungeforvaltningen. Konsulentens varetager forskellige arbejdsopgaver, herunder understøttelse af skole-virksomhedssamarbejde. Kommunens skole-virksomhedssamarbejde er fordelt på forskellige indsatser. Der bliver løbende igangsat nye indsatser, og afhængigt af indholdet i indsatsen kan der være andre kommunale medarbejdere med ind over. De enkelte indsatser kan ligeledes have ophæng i andre kommunale forvaltninger. Kommunens rolle i skole-virksomhedssamarbejdet er overordnet at understøtte skolerne ved at skabe kontakt til virksomheder samt at tilrettelægge og igangsætte forløb.

Odense Kommune har forskellige undervisningsforløb i samarbejde med virksomheder. Bl.a. forløbet *Coding Class*, som er et samarbejde mellem størstedelen af kommunens 6. klasser og it-branchen, hvor klasserne bl.a. får mulighed for at pitche idéer for virksomheder. Odense Kommune arbejder i samarbejde med fire andre kommuner med *Åben Virksomhed*, som er et endagsarrangement for 8.-10. klasseelever, der sammen med deres forældre besøger virksomheder for at opnå viden om job og valg af uddannelse. Kommunen er ligeledes med i endagsarrangementet *Girls' Day in Science* i samarbejde med Naturvidenskabernes Hus. Eleverne møder til arrangementet virksomheder inden for fx it og robotteknologi, og hensigten er at fremme pigers valg af teknologiske og naturvidenskabelige uddannelser. Selvom Naturvidenskabernes Hus er en ekstern aktør, har konsulentens deltaget i kontakten til virksomhederne som mellemmand. Forløbene kan også være længerevarende med for- og efterbehandling.

De kommunale virksomheder såsom forsyningsselskaber kommer ligeledes i spil i skolernes valgfag om innovation. Virksomhederne opstiller eksempelvis cases, som eleverne skal arbejde med og præsentere løsninger på. Derudover er der samarbejde med erhvervsuddannelser og ungdomsskoler, som kan køre forløb med skoleklasser.

Desuden har skolerne decentralt skole-virksomhedssamarbejde, herunder adoptionsklasser. Det indebærer, at en virksomhed, fx et autoværksted eller hotel, adopterer en klasse, der løbende kommer på besøg og har fokus på forskellige opgaver. Derudover er der lokale samarbejdsaftaler eller forældre på besøg i skolerne.

Målsætninger

På baggrund af erhvervslivets efterspørgsel og de nationale målsætninger om eksempelvis et højere antal unge i erhvervsuddannelse, naturvidenskab og teknologipagt er kommunen for tiden særligt optaget af bl.a. at få et naturfagligt og teknologisk perspektiv ind i bl.a. skole-

virksomhedssamarbejde.

Økonomisk grundlag

Fagkonsulenten er aflønnet i kommunen. Odense Kommune har desuden gratis buskørsel for skolerne i et begrænset tidsrum på dagen.

Arbejdsopgaver

Fagkonsulenten har koordinerende, tilrettelæggende og igangsættende opgaver på indsatserne, opfølgende arbejde i relation til virksomhederne og sparringsopgaver for virksomheder og skoler. Sparringen omhandler eksempelvis, hvilke fag indsatserne kan hænges op på, og hvordan det kan sammenkobles med faget uddannelse og job. Skolerne står selv for detaljerne i planlægningen af forløb.

Samarbejde

Konsulenten har et tæt samarbejde med Ungdommens Uddannelsesvejledning (UU), som har berøring med mange af de samme snitflader. Derudover samarbejdes der med ungdomsskoler, skolelærere, skoleinspektører, virksomheder og ansatte i forskellige forvaltninger i kommunen. Der er også samarbejde skolerne imellem omkring valgfag i samarbejde med eksterne aktører, herunder virksomheder.

Målgruppe

Målgruppen for skole-virksomhedssamarbejde er typisk udskoling, men der er i kommunen større fokus på at få målrettet flere indsatser til mellemtrin og indskoling. Der er dog allerede forløb til de yngste elever, fx virksomhedsbesøg i et supermarked eller klasseadoptionen.

Odsherred Kommune (kulturkonsulent)

Indbyggertal: 33.083

Størrelse: 354,10 km²

Organisering

Varetagelsen af skole-virksomhedssamarbejdet i Odsherred Kommune er placeret hos en kulturkonsulent, der er ansat i Kultur og Fritid. Konsulenten er ansat 15 timer ugentligt til at arbejde med skole-virksomhedssamarbejde i en tidsbegrænset periode til 31.12.2018. Herefter vil kulturkonsulenten varetage skole-virksomhedssamarbejde som en del af de øvrige timer, konsulenten har til børne- og ungeprojekter. Odsherred Kommune består af syv fagcentre, hvor Kultur og Fritid er placeret under fagcenteret Kultur og Borger. Kulturkonsulentens samarbejdspartnere er primært ungdommens uddannelsesvejledere og erhvervskonsulenten i kommunen.

Målsætninger

Politikerne i Odsherred Kommune har et socioøkonomisk fokus på skole-virksomhedssamarbejdet. De er meget opmærksomme på, hvad mødet med erhvervslivet kan gøre for eleverne, for deres udsyn og dermed, hvordan de forstår at gribe og tage job- og uddannelsesmuligheder til sig. Kommunen har også opmærksomhed på at få erhvervstilbud oprettet på deres åben skole-portal (<https://skolenivirkeligheden.dk/odsherred>). Desuden har kommunen til hensigt at benytte det timeløse fag uddannelse og job som indgang til brugen af tilbuddene samt at lave en overordnet koordinering af alle erhvervs- og uddannelsesundervisningstilbud via en struktur for området, for alle elever og alle alderstrin. Målsætningerne er ikke nedskrevet.

Økonomisk grundlag

Kulturkonsulenten er finansieret af kommunale midler såvel som projektmidler fra Undervisningsministeriet.

Arbejdsopgaver

Kulturkonsulenten har mange forskellige arbejdsopgaver, hvoraf arbejdet med åben skole, herunder skole-virksomhedssamarbejde, udgør en mindre del. Konsulentens primære arbejdsopgaver i forbindelse med skole-virksomhedssamarbejdet er at opsøge og kontakte, besøge virksomheder samt indhente tilbagemeldinger og tilbudsskabeloner. Konsulenten har haft inviteret erhvervslivet til en start-up-workshop, hvor de inviterede mødte lærere, en UU-vejleder, ungdomsskoleansatte og konsulenter til drøftelser om det gode tilbud. Lærere bliver løbende involveret i udvikling af erhvervstilbud. Desuden arbejder konsulenten med at formidle nye tilbud via nyhedsbreve til lærerne.

Samarbejde

Konsulenten samarbejder med skoleledere fra kommunens skoler og ”den skolelokale arbejdsgruppe”. Desuden samarbejder konsulenten med styregruppen for projektet, der består af skolebestyrelsesformænd, skoleledere, fagcenterchef for Børn og Unge, centerchef for Kultur og Fritid, udvalgsformænd for henholdsvis kultur og folkeoplysningsudvalget og børne- og uddannelsesudvalget.

Målgruppe

Målgruppen for skole-virksomhedssamarbejdet i kommunen er grundskolen, hvor fokus er på udskoling. Det er hensigten, at der også på sigt skal komme tilbud til mellemtrin og indskoling.

Syddjurs Kommune (pædagogisk konsulent)

Indbyggertal: 42.468

Størrelse: 689,80 km²

Organisering

Kommunens organisering af skole-virksomhedssamarbejde går på tværs af afdelinger og indebærer forskellige samarbejdsflader. I afdelingen Erhverv og Vækst er der ansat to konsulenter, som bl.a. understøtter skole-virksomhedssamarbejde, mens en tredje medarbejder har særligt fokus på erhverv og uddannelse. I afdelingen Skole og Dagtilbud er der ansat en pædagogisk konsulent, som har understøttelse af skole-virksomhedssamarbejde som en lille del af den samlede arbejdsportefølje. I Kultur og Fritidsafdelingen varetages arbejdet med skoleportalen Skolen i Virkeligheden (<https://skolenivirkeligheden.dk/syddjurs>). Ingen af medarbejderne er ansat til på fuld tid at varetage skole-virksomhedssamarbejde, da de har en lang række andre opgaver. Derudover er der for alle kommunens elever i 8. eller 9. klasse obligatorisk praktik i virksomheder. Flere skoler i kommunen varetager ligeledes selv samarbejder med lokale virksomheder, som har kørt i en lang årrække. Kommunen har også et projekt med den eksterne aktør Naturvidenskabernes Hus i Bjerringbro, hvor der med udgangspunkt i naturfagene samarbejdes med produktionsvirksomheder. Projektet vurderes til at udgøre ca. 1/5 af kommunens samlede varetagelse af skole-virksomhedssamarbejde.

Målsætninger

Kommunen har som målsætning, at alle skal have en uddannelse, og at flere unge vælger erhvervsuddannelser, selvom kommunen lever op til de nationale målsætninger på sidstnævnte område. Målsætningerne er formuleret i kommunens Lærings- og trivselspolitik. Kommunen ønsker at opnå målsætningerne gennem bl.a. skole-virksomhedssamarbejde.

Økonomisk grundlag

Konsulenterne, der arbejder med skole-virksomhedssamarbejde, er aflønnet i de respektive forvaltninger. Desuden finansierer kommunen eksempelvis skolernes transport til virksomheder fra centrale midler.

Arbejdsopgaver

I afdelingen Kultur og Fritid opsøger medarbejderne kontakt til virksomheder, indhenter samarbejdsaftaler og lancerer dem på skoleportalen. Når aftalerne er indhentet, kvalificerer den pædagogiske konsulent i Skole og Fritid den pædagogiske kvalitet i forløbene med virksomhederne. Der samarbejdes således med virksomhederne om at skabe gode læringsforløb. Erhverv

og Vækst involveres, når skolerne har berøringsflade med virksomheder i projekter, ligesom de også skaffer tilbud til skoleportalen. Derudover varetager skolerne decentralt kontakter til virksomheder i lokalområdet.

Samarbejde

Der er samarbejde med kommunale medarbejdere i forvaltningerne, herunder konsulenter i de forskellige afdelinger, samt samarbejde med medarbejdere i virksomheder.

Målgruppe

Målgruppen for skole-virksomhedssamarbejdet i kommunen er udskolingen, men der findes fx også virksomhedsbesøg rettet mod de mindre klasser. Praktikken finder sted i 8. eller 9. klasse.

Varde Kommune (erhvervsplaymaker)

Indbyggertal: 50.301

Størrelse: 1.240,10 km²

Organisering

Varetagelsen af skole-virksomhedssamarbejdet i Varde Kommune er placeret hos en erhvervsplaymaker, der er placeret i den selvejende institution Pro Varde (<http://www.provarde.dk/>), der har det generelle formål at arbejde med erhvervsudvikling. Erhvervsplaymakeren er ansat på fuldtid for en ikke afgrænset tidsperiode. Erhvervsplaymakerens kommunale samarbejdspartnere er primært uddannelsesvejledere, der er placeret i Ungdommens Uddannelsesvejledning (UU-Varde), skolechefen, konsulenter for skoleforvaltningen, direktøren fra Børn og Læring og kommunalchefen.

Målsætninger

Varde Kommune har ingen eksplicite målsætninger for skole-virksomhedssamarbejdet. Kommunen følger imidlertid nationalpolitiske målsætninger, som er fastsat med erhvervsuddannelsesreformen, om, at mindst 25 pct. skal vælge en erhvervsuddannelse efter 9. klasse eller 10. klasse i 2020, og at andelen i 2025 skal være på 30 pct. (<https://www.altinget.dk/misc/140224%20Aftaletekst.pdf>).

Økonomisk grundlag

Erhvervsplaymakeren er aflønnet af Pro Varde, der får alle omkostningerne dækket af kommunen.

Arbejdsopgaver

Erhvervsplaymakerens vigtigste arbejdsopgaver er at etablere samarbejde mellem skoler og virksomheder gennem samarbejde med lærere, skoleledere og ansatte i virksomheder. Fx deltager erhvervsplaymakeren i alle indledende møder mellem skoler og virksomheder. Erhvervsplaymakeren udvikler alle undervisningsforløb og deltager så vidt muligt som observatør, når undervisningsforløbene afvikles. Derudover arbejder erhvervsplaymakeren som sparringspartner for virksomheder, der skal i gang med udviklingsprojekter, og som rådgiver for organisationer, fx LO og andre kommuner, der ønsker at udbygge skole-virksomhedssamarbejde.

Samarbejdspartnere

Erhvervsplaymakeren samarbejder med skoleledere og lærere fra alle kommunens skoler. Desuden samarbejder erhvervsplaymakeren med virksomhedsledere og ansatte i kommunale virk-

somheder. Erhvervsplaymakeren samarbejder også med ungdomsskolen og konsulenter på flygtningeområdet. Endelig indgår erhvervsplaymakeren i et netværk med erhvervsplaymakere fra andre kommuner.

Målgruppe

Målgruppen for skole-virksomhedssamarbejdet i kommunen er grundskolen, hvor det primære fokus er på udkolingen (7.-10. klasse), men der findes også kommunale tilbud til mellemtrinnet (4.-6. klasse).

Viborg Kommune (pædagogisk konsulent)

Indbyggertal: 96.883

Størrelse: 1.408,90 km²

Organisering

I Viborg Kommune er der ansat en pædagogisk konsulent i forvaltningen Børn og Unge i en ikke-tidsbegrænset fuldtidsstilling. Konsulenten varetager bl.a. opgaver i relation til skole-virksomhedssamarbejde. Kommunen har haft en etårig kontrakt med den eksterne aktør Naturvidenskabernes Hus, der etablerede kontakt til virksomheder, aftalte forløb med virksomheder og udarbejdede materialer samt beskrivelser af forløb. Efter kontraktens udløb er kontaktoplysninger overleveret fra Naturvidenskabernes Hus til konsulenten.

Kommunens skole-virksomhedssamarbejde har anker i portalen klcviborg.dk. KLC Viborg er et kommunalt læringscenter, som samler og formidler tilbud fra eksterne læringsmiljøer. På portalen er der både forløb med fx virksomheder, kulturinstitutioner og foreninger.

Viborg Kommune har etableret et netværk af KLC-ambassadører, som er repræsentanter fra kommunens skoler. Den pædagogiske konsulent faciliterer netværket. Ambassadørerne har bl.a. været på virksomhedssafari i virksomheder i kommunen, som Naturvidenskabernes Hus var medarrangør på. Formålet med netværket er, at ambassadørerne skal inspirere deres kollegaer på skolerne til at indgå i skole-virksomhedssamarbejde og orientere sig i forløbene på KLC-portalens. Ambassadørerne fungerer også som sparringspartnere for den eksterne aktør.

Viborg Kommune samarbejder også med Naturvidenskabernes Hus om udviklingsprojektet *Sammen skaber vi fremtidens skole*, som har til formål at kompetenceudvikle lærere, så de kan gennemføre skole-virksomhedssamarbejde.

Viborg Kommune er også med i forskellige projekter. Eksempelvis får nogle 1.-3. klasser besøg af en lærling. Derudover er der organiseret skole-virksomhedssamarbejde decentralt hos skolerne, ligesom alle 8. klasseelever deltog i en virksomhedsorienteret stafet med erhvervsskolerne.

På KLC-portalens er der desuden en ansøgningsformular til en transportpulje, som lærerne kan søge. Lærerne kan reservere transportmidler, allerede når de laver årsplaner, hvilket giver mulighed for at planlægge forløbene i god tid.

Målsætninger

Den pædagogiske konsulent har med afsæt i arbejdet med indsatserne været med til at formulere målsætninger med skole-virksomhedssamarbejdet i kommunen, som fremgår af KLC-portalens. Målsætningerne indebærer at bygge bro mellem virksomheder og folkeskolen med det formål, at eleverne på egen krop kan opleve, hvordan teori fra undervisningen anvendes i praksis. Samarbejdet skal inspirere og være med til at rekruttere fremtidens medarbejdere i

virksomheden. Det skal også understøtte, at flere unge vælger en erhvervsuddannelse.

Økonomisk grundlag

Størstedelen af udgifterne til skole-virksomhedssamarbejdet er finansieret af forvaltningen Børn og Unge. Den pædagogiske konsulent er aflønnet af Børn og Unge, mens udliciteringen af opgaverne til Naturvidenskabernes Hus er finansieret gennem en central skolepulje på en etårig kontrakt, der på nuværende tidspunkt skal tages op til revision. Der er lavet en politisk aftale i Børn og Unge-udvalget, herunder bliver Ambassadørnetværket finansieret for fire år. I KLC-budgettet er der desuden sat penge af til at udvikle materialer eller frikøbe lærere til at opstille forløb i samarbejde med virksomheder.

Arbejdsopgaver

Den pædagogiske konsulent har forskellige opgaver, afhængigt af hvor i forløbet de er med at etablere samarbejde med virksomhederne. Konsulenten fungerer primært som tovholder og har koordinerende og netværksorienterede opgaver. Konsulenten stod for kontakten med Naturvidenskabernes Hus og sikrede, at formatet levede op til kommunens ønsker. Det er også konsulenten, der varetager arbejdet med KLC-portalen, hvor der er tekniske opgaver tilknyttet samt opgaver med at beskrive forløb. Det er også konsulenten, der sikrer det pædagogiske, læringsmæssige indhold i forløbene, og at de lever op til folkeskolens formål. Derudover har der i starten været en opgave i at gå fra projektform til drift, og at skabe ejerskab over platformen for brugerne. Konsulenten står også for opgaver relateret til virksomhedernes frikøb af lærere. Derudover er konsulenten tovholder på Ambassadørnetværket. Sammen med netværket har konsulenten været på virksomhedsbesøg.

Samarbejde

Der er i Viborg Kommune samarbejde om skole-virksomhedssamarbejde på tværs af forvaltningerne. Konsulenten samarbejder fx med Ungdommens Uddannelsesvejledning fra forvaltningen Job og Velfærd. Konsulenten er med i de afsluttende faser i samarbejdet i de øvrige forvaltninger og formidler samarbejdsaftalerne på KLC-portalen.

Der er også et samarbejde mellem Børn og Unge, Job og Velfærd og erhvervsskolerne omkring at dele viden. Konsulentens arbejde understøttes endvidere af UU-vejlederen, der har udviklet et værktøj, som er tilgængeligt på KLC-portalen, om, hvordan lærerne selv kan arrangere virksomhedsbesøg, herunder hvilke perspektiver lærerne kan lægge på forløbene, hvad de kan få ud af besøgene, og hvordan de forstår virksomhedsverdenen. Konsulenten er ligeledes i tæt kontakt med lærere og pædagoger, der kommer med indspark til nye projekter.

Målgruppe

Målgruppen for skole-virksomhedssamarbejdet er 1.-9. klasse samt enkelte forløb rettet mod ungdomsuddannelser. Der er en overvægt af forløb til udskolingen, men også et projekt specifikt rettet mod 1.-3. klasse.

Aabenraa Kommune (projektleder)

Indbyggertal: 59.089

Størrelse: 940,70 km²

Organisering

Varetagelsen af skole-virksomhedssamarbejdet i Aabenraa Kommune er placeret hos SundSkole 2020 (<http://sundskole2020.dk>), der er et 4-årigt kommunalt projekt forankret i tre af kommunens forvaltninger, nemlig Børne- og Skoleforvaltningen, Kultur-, Miljø- og Erhvervsforvaltningen samt Social- og Sundhedsforvaltningen. SundSkole 2020 er finansieret gennem A. P. Møller Fondens folkeskoledonation. SundSkole 2020 består af seks delprojekter, hvoraf skole-virksomhedssamarbejdet er placeret under et af disse, nemlig delprojektet *Dynamo* og *den åbne skole* (<http://sundskole2020.dk/dynamo-og-den-aabne-skole/>). *Dynamo* og *den åbne skole* består af tre projektmedarbejdere, der understøtter og koordinerer partnerskabsaftaler mellem skoler og det lokale forenings-, erhvervs- og kulturliv. En af disse medarbejdere dækker primært foreninger og NGO'er, én medarbejder dækker primært erhverv, og én medarbejder dækker primært kulturliv. Medarbejderen, der dækker erhverv, er ansat som projektleder.

Målsætninger

Aabenraa Kommune har som målsætning, at alle skoler benytter sig af de etablerede forenings-, erhvervs- og kulturlivstilbud inden udgangen af 2020. For det andet har kommunen haft en målsætning om, at 40 partnerskabsaftaler skulle indgås i 2017 – en målsætning, der er nået.

Økonomisk grundlag

Medarbejderen, der arbejder med erhverv, er finansieret af fondsmidler fra SundSkole 2020 og midler fra Børne- og Skoleforvaltningen.

Arbejdsopgaver

Projektlederens vigtigste arbejdsopgaver er at etablere partnerskabsaftaler i samarbejde med Business Aabenraa og Shop i City mellem skoler og virksomheder samt at oprette undervisningsmateriale på den digitale læringsportal Meebook. Derudover arbejder projektlederen med facilitering af borgermøder med samarbejdspartnere fra det lokale erhvervs- og foreningsliv.

Samarbejdspartnere

Projektlederen samarbejder og sparrer primært med pædagogiske læringscentre og projektets følgegruppe, der består af tre skoleledere og to lærere.

Målgruppe

Målgrupperne for skole-virksomhedssamarbejdet i kommunen (*Dynamo* og *den åbne skole* og herunder virksomheder) er samtlige grundskoler og specialcentre, hvor fokus er på alle klassetrin og fag.

Aalborg Kommune (erhvervsplaymaker)

Indbyggertal: 213.558

Størrelse: 1.137,40 km²

Organisering

Varetagelsen af skole-virksomhedssamarbejdet i Aalborg Kommune er placeret hos en erhvervsplaymaker, der er ansat i Skoleforvaltningen. Erhvervsplaymakeren er ansat på fuldtid for en ikke afgrænset tidsperiode. Kommunen er organiseret i syv forvaltninger, hvoraf skoleforvaltningen er én af disse. Foruden erhvervsplaymakeren har kommunen ansat en kulturplaymaker og en foreningsplaymaker i Sundhed & Kulturforvaltningen.

Målsætninger

Aalborg Kommune har en målsætning om, at 25 pct. af al undervisning skal foregå uden for klasseværelset (<https://fremtidensfolkeskole.aalborg.dk/media/2380995/vision-for-folkeskole-erne-i-aalborg-kommune.pdf>). Desuden har kommunen haft en målsætning om, at alle skoler i kommunen skal have etableret erhvervs-samarbejde – et mål, der er opnået. Endelig arbejder kommunen efter den nationale målsætning om, at mindst 25 pct. skal vælge en erhvervsuddannelse efter 9. klasse eller 10. klasse i 2020, og at andelen i 2025 skal være på 30 pct.

Økonomisk grundlag

Erhvervsplaymakeren er aflønnet af Skoleforvaltningen.

Arbejdsopgaver

Erhvervsplaymakerens vigtigste arbejdsopgave er at etablere samarbejde mellem kommunens virksomheder og skoler. Helt konkret at opsøge virksomheder, skabe kontakt og aftale indhold af forløb, tid og datoer. I samarbejde med virksomheden og udvalgte lærere sikrer erhvervsplaymakeren udvikling af undervisningsforløb og -materiale, der kan anvendes i virksomhederne. Hvis lærerne bidrager med hjælp til forløbet og materialet, sikres de det første besøg i den pågældende virksomhed. Herefter sørger erhvervsplaymakeren for, at forløbet lægges på kommunens portal (www.aabenaalborg.dk), så alle skoler kan anvende forløbet. Erhvervsplaymakeren er bindeled mellem skoler og virksomheder. Desuden er erhvervsplaymakeren projektleder for fem projekter i grundskolen.

Samarbejdspartnere

Erhvervsplaymakeren samarbejder med de øvrige forvaltninger samt det politiske niveau, med skoleledelse, lærere og pædagoger fra kommunens skoler samt virksomhedsejere, direktører,

HR-chefer og øvrigt relevant personale fra virksomhederne i kommunen. Erhvervsplaymakerens kommunale samarbejdspartnere er BusinessAalborg, som er en del af Borgmesterens Forvaltning, samt skolekonsulenter fra Skoleforvaltningen. Derudover samarbejder erhvervsplaymakeren med Dansk Industri, Dansk Byggeri og håndværkerforeninger samt alle ungdomsuddannelser og Aalborg Universitet. Desuden har erhvervsplaymakeren et tæt samarbejde med kommunens kulturplaymaker og foreningsplaymaker, ligesom der samarbejdes med erhvervsplaymakere på tværs af kommuner.

Målgruppe

Målgruppen for skole-virksomhedssamarbejdet i kommunen er grundskolen, hvor fokus primært er på udskoling (7.-10. klasse). Der findes imidlertid også eksempler på skole-virksomhedssamarbejde med mellemtrinnet i grundskolen og et enkelt tilbud til indskoling.

Aarhus Kommune (flere medarbejdere)

Indbyggertal: 340.421

Størrelse: 467,90 km²

Organisering

Varetagelsen af skole-virksomhedssamarbejde i Aarhus Kommune er placeret i Børn og Unge samt Kultur og Borgerservice. Kommunen benytter sig af en bred vifte af tilgange til at understøtte skole-virksomhedssamarbejde, som ofte iværksættes *bottom-up* med udgangspunkt i skolernes idéer, erfaringer og behov. Ligeledes igangsættes skole-virksomhedssamarbejde sommetider ad hoc ud fra de muligheder, der viser sig i samarbejdet med virksomheder.

Aarhus Kommune arbejder med fokus på læringsforløb, hvilket bl.a. afspejles i et byrådsbesluttet samarbejde fra 2014-2018 mellem skoler, erhvervsuddannelser og virksomheder i udkolingen. Det har bl.a. ført til, at der er udviklet en række forskellige målrettede *hands-on*-undervisningsforløb, der formidles via ULF i Aarhus (<https://ulfi aarhus.dk/taxonomy/term/uddannelse-og-job>). Nogle forløb har et specifikt fokus i forhold til temaet uddannelse og job, men mange forløb kan også anvendes i fagenes undervisning. Desuden supplerer fx nogle kulturinstitutioner deres traditionelle tilbud med tilbud om institutionen som arbejdsplads (fx på teatret som tømmer, lydmand, skrædder eller lignende). ULF i Aarhus arbejder med tre niveauer for samarbejde, som indebærer virksomhedsbesøg, virksomhedsopgave samt virksomhedsforløb og længerevarende samarbejdsaftaler.

Børn og Unge v/Læring og Udvikling understøtter skolerne i to spor. I det ene spor understøttes skolerne via sparring og opfølgning på skolernes indsatser samt håndtering og formidling af tilbud fra uddannelser og virksomheder. I det andet spor understøttes skolerne via et byrådsbesluttet udkolingsnetværk med lokale ressourcepersoner, som er læreransatte. Omdrejningspunktet for netværket er praksisnær kompetenceudvikling i forhold til åben skole, uddannelse og job samt den lokale proces med uddannelsesparathed. Netværket skal understøtte fælles sparring og videntdeling – dels på tværs af skolerne, og dels på den enkelte skole, hvor ressourcepersonen fungerer som sparring for ledelse og kolleger. Møderne planlægges og afvikles i samarbejde med UU, fritids- og ungdomsområdet, byens erhvervsskoler og gymnasieretninger og afholdes typisk på uddannelserne med oplæg og besøg i undervisningen, fælles inspirationsoplæg omkring et tema med drøftelser og omsætning i områdevis netværk.

En medarbejder fra ULF i Aarhus, som er placeret i Kultur og Borgerservice, indgår også som netværkskoordinator for Aarhus Kommune i udviklingsprojektet Sammen Skaber vi Fremtidens Skole i samarbejde med Business Region Aarhus og Naturvidenskabernes Hus. I projektet indgår en eller to årgange fra seks skoler i en treårig samarbejdsaftale med en virksomhed. På baggrund af projektet skal gode idéer og erfaringer forankres i ULF til gavn for alle kommunens skoler.

Målsætninger

Kommunen arbejder med mål om, at alle unge skal have en uddannelse, motiveres til læring og kvalificeres i deres uddannelsesvalg, hvor skole-virksomhedssamarbejde indgår som en af flere tilgange til at opnå disse mål. De enkelte tiltag kan desuden have tilknyttet andre målsætninger.

Økonomisk grundlag

Der er ansat medarbejdere i forskellige afdelinger i kommunen.

Udskolingsnetværkets ressourcepersoner er ansat som lærere på kommunens skoler.

Udviklingsprojektet *Sammen Skaber vi Fremtidens Skole* løber over tre år og er støttet af Mærsk og Naturvidenskabernes Hus. Naturvidenskabernes Hus aflønner en enkelt medarbejder, mens de to øvrige medarbejdere i projektet er aflønnet af Aarhus Kommune.

Arbejdsopgaver

I projektet *Sammen Skaber vi Fremtidens Skole* varetager konsulenten opgaver med projektledelse. Naturvidenskabernes Hus deltager i det første år, og efterfølgende varetager ULF i Aarhus kontakten til deltagere, koordinerer processen og evaluerer forløbene med elever, lærere og virksomheder hvert år. Heri er der også en opgave med kompetenceudvikling.

Ressourcepersonerne på kommunernes skole såvel som kommunale medarbejdere tager kontakt til virksomheder. Den kommunale afdeling Børn og Unge har desuden arbejdsopgaver i relation til ressourcepersonerne på hver enkelt skole.

Samarbejde

I *Sammen Skaber vi Fremtidens Skole* samarbejdes der med undervisere i de naturfaglige fag i 8.-9. klasserne på skolerne, til dels skoleledere eller pædagogiske ledere på de involverede skoler samt en konsulent fra Naturvidenskabernes Hus.

I kommunen har skole-virksomhedssamarbejde været et tema på flere møder i udskolingsnetværket med deltagelse fra erhvervslivet – senest på et møde i december 2017 i samarbejde med ULF med oplæg fra skoler og virksomheder, samt en mindre ”virksomhedsmesse”, der gav anledning til at knytte kontakter mellem skoler og virksomheder.

Som et konkret eksempel på skole-virksomhedssamarbejde kan nævnes et bydækkende partnerskab med Ejner Hessel/Mercedes Benz om udvikling af erhvervspraktikker, hvor elever har kunnet afprøve en bred vifte af jobtyper inden for virksomheden. Det har givet eleverne mulighed for at få ”hænderne i mekanikken” og afprøve de mange andre opgavetyper i virksomheden, ligesom de har fået viden om forskellige uddannelser repræsenteret blandt de ansatte og fra andre unge, som er i gang med en erhvervsuddannelse. Ejner Hessel har på baggrund af op-

startprojektet med 26 unge i praktik i tre hold dannet de nødvendige erfaringer for at kunne videreføre konceptet og brede det ud til flere elever.

Målgruppe

Målgruppen for skole-virksomhedssamarbejdet er primært udskolingen.

Interviewguide

Introduktion

Præsentationsrunde blandt deltagerne i fokusgruppeinterviewet:

- Præsentation
- Forankring
- Faglig baggrund
- Nuværende stilling og arbejdsopgaver

Kommunal forankring

- Kan I prøve at beskrive jeres kommunes strategi for skole-virksomhedssamarbejdet?
- Hvilke fordele oplever I ved at være kommunalt forankrede?
- Hvilke udfordringer oplever I ved at være kommunalt forankrede?
- Kunne jeres arbejde være organiseret på en mere hensigtsmæssig måde, og i så fald hvordan?

Kompetencer og ressourcer

- Hvilke kompetencer er de vigtigste for, at I kan løse jeres arbejdsopgaver?
- Hvad skal der til, for at I har succes med at løse jeres arbejdsopgaver?
- Har I oplevet, at løsningen af nogle opgaver i relation til skole-virksomhed ikke gik, som I havde forestillet jer?
- Hvis I ikke har succes med at løse jeres opgaver, hvad er så årsagen til dette?
- Hvilke medarbejdere i jeres netværk sparrer I med og hvorfor? (fx pædagogiske konsulenter, andre konsulenter m.fl.)
- Hvilke ressourcer I jeres netværk benytter I og hvorfor? (fx kommunale platforme)

Samarbejde

- Hvordan kommer I i kontakt med virksomheder?
- Hvordan vil I beskrive jeres samarbejde med virksomheder?
- Hvordan vil I beskrive jeres samarbejde med skoler?
- Samarbejder I med andre aktører, og i så fald, hvordan vil I beskrive jeres samarbejde med andre aktører?
- Er der forskelle på samarbejdet med de forskellige aktører? Hvilke?
- Hvornår er samarbejdet svært?

- Hvornår er samarbejdet let?
- Er der nogen, I gerne vil have øget samarbejde med, og hvorfor?

Etik

- Gør I jer overvejelser over, hvilke virksomheder I samarbejder med? Hvad indeholder jeres overvejelser?
- Undersøger I virksomhedernes formål med at indgå i et samarbejde? Hvordan?
- Er der virksomheder, som I af etiske årsager ikke ønsker at samarbejde med? Hvorfor?
- Er der formelle krav, der skal være opfyldt, for at samarbejder kan indgås? Hvilke, og hvordan sikrer I jer, at disse opfyldes?

Afrunding

- Hvad oplever I som de største succeser i jeres arbejde?
- Hvad oplever I som de største udfordringer i jeres arbejde?
- Hvilke nye arbejdsopgaver tror I, at I kommer til at varetage fremover?
- Hvilke udfordringer tænker I, at I vil stå over for fremover?
- Hvis I skulle give et råd til en kommune, der skal i gang med at arbejde med skole-virksomhedssamarbejde, hvad skulle det så være?

Skema til beskrivelse af kommunernes skole-virksomhedssamarbejde

Organisering

Beskriv venligst, hvordan arbejdet med skole-virksomhedssamarbejdet er organiseret i kommunen.

(Eksempelvis hvilke forvaltninger, afdelinger og/eller medarbejdere der deltager i arbejdet med skole-virksomhedssamarbejdet)

Målsætninger

Beskriv venligst kommunens målsætninger for skole-virksomhedssamarbejdet.

(Eksempelvis målsætninger om, at en bestemt andel af kommunens skoler etablerer et samarbejde om virksomhedsbesøg, praktikophold eller lignende)

Økonomisk grundlag

Beskriv venligst, hvordan kommunen finansierer den eller de medarbejdere, der arbejder med skole-virksomhedssamarbejde.

(Eksempelvis erhvervsplaymakere, åben skole-konsulenter og lignende)

Arbejdsopgaver

Beskriv venligst dine vigtigste arbejdsopgaver.

(Eksempelvis at etablere kontakt mellem skoler og virksomheder, udarbejde samarbejdskontrakter eller lignende)

Samarbejde

Beskriv venligst, hvem der indgår i arbejdet med skole-virksomhedssamarbejdet.

(Eksempelvis udvalgte skoleinspektører, pædagogiske konsulenter og lignende)

Målgruppe

Beskriv venligst målgruppen eller målgrupperne for skole-virksomhedssamarbejdet i kommunen.

(Eksempelvis indskoling, mellemtrin, udskoling, specialklasser)

Nationalt netværk af skoletjenesters kortlægninger

Nationalt netværk af skoletjenester er finansieret af Kulturministeriet og Undervisningsministeriet og har siden 2013 samarbejdet med begge om implementeringen af åben skole nationalt, regionalt og lokalt. Netværket yder gratis konsulentbistand til de tre aktører i åben skole: eksterne læringsmiljøer (fx museer, teatre, arkiver, foreninger og erhvervsliv), kommuner og undervisningssektoren i hele landet. Formålet med netværket er at styrke og kvalificere de enkelte eksterne læringsmiljøers undervisningstilbud, at øge anvendelsen af dem i undervisningssektoren, at styrke samarbejdet aktørerne imellem samt at indsamle lokale erfaringer på disse områder og dele dem nationalt og derved understøtte den nationale sammenhæng og kontinuitet på området.

Denne kortlægning er det seneste eksempel på videnindsamling og -deling. Den undersøger, hvordan skole-virksomhedssamarbejde organiseres i kommunerne, og udforsker, hvilke muligheder og udfordringer kommunale medarbejdere erfarer ved den kommunale forankring og arbejdet med skole-virksomhedssamarbejde.

Den første kortlægning – *Kommunernes understøttelse af kulturinstitutionernes undervisning* fra 2014 – afdækker forskellige træk ved og modeller for, hvordan skoletjenester kan organiseres.

De næste fire kortlægninger fra 2016 – *Skolers transport af elever til kulturinstitutioner og eksterne læringsmiljøer*, *Skolers brug af undervisningstilbud på kulturinstitutioner og eksterne læringsmiljøer*, *Mål for elevers læring ved skolers brug af undervisningstilbud på kulturinstitutioner og eksterne læringsmiljøer* og *Samarbejder og partnerskaber mellem skoler, kommuner, kulturinstitutioner og eksterne læringsmiljøer* – er baseret på en række spørgeskemaundersøgelser blandt skolechefer, skoleledere, pædagogiske læringscentre og eksterne læringsmiljøer samt interviews med udvalgte lærere. Tilsammen giver de et øjebliksbillede af, hvordan kommuner, skoler og eksterne læringsmiljøer arbejder med undervisning i eksterne læringsmiljøer, og hvilke arbejdsopgaver, prioriteringer, udfordringer og rollefordelinger der er for de mange aktører involveret i arbejdet.

Den sjette kortlægning – *Erfaringer fra støttede samarbejdsprojekter mellem skoler, kommuner, kulturinstitutioner og eksterne læringsmiljøer* fra 2016 – giver indblik i succeser og udfordringer i samarbejdet mellem skoler, kommuner og eksterne læringsmiljøer og rammernes betydning for samarbejder mellem de tre aktører.

Den syvende kortlægning – *Faglig integration af eksterne læringsmiljøers undervisningstilbud i skolers undervisningsforløb* fra 2018 – giver indblik i, hvad der skal til for at lykkes med fagligt at integrere undervisningstilbud i undervisningsforløb.